JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1858. Woensdag, 3 Maart. N°. 18.

Prijs per half jaar voor *Batavia*............ *f* 12,50.
" " " " " *Java*............ " 15,—.
" " " " " *Buitenbezittingen*......... " 17,50.
" " " " " *Nederland*............ " 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven **franco.**

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentien** is **50** cents voor de vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling **25** " " " " "
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren *twee* BIJVOEGSELS.

EXTRACTEN uit het Register der Besluiten van den *Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BUITENZORG, *den* 1*sten Maart* 1858. (No. 2.)

(Staatsblad No. 24.)

Gelet:

a. op staatsblad 1832 No. 54, houdende bepaling, dat de fiscaals bij de raden van justitie, in hunne bijbetrekking van auditeur-militair reizende, ingevolge het reglement van reis- en verblijfkosten voor officieren, kadets en militaire ambtenaren (besluit van den Commissaris-Generaal dd. 27 Mei 1828 No. 12 (staatsblad No. 41), zullen declareren op den voet, zoo als daarbij voor eenen *majoor* is vastgesteld;

b. enz.

Gelezen, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Enz.

Ten Tweede: Het bepaalde bij staatsblad 1832 No. 54 toepasselijk te verklaren op de substituut-officieren van justitie, wanneer zij *voor de officieren van justitie* geroepen worden, om de functien te vervullen van *auditeur-militair.*

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

BUITENZORG, *den* 1*sten Maart* 1858. (No. 25.)

Staatsblad No. 25.

In aanmerking nemende:

dat bij de bepalingen niet is voorzien ten aanzien van het transport van ambtenaren, die, in de termen van het besluit van 2 Januarij 1852 No. 3 (staatsblad no. 1), in het genot van wachtgeld gesteld zijnde, zich naar elders wenschen te begeven, om daar eene wederplaatsing af te wachten;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met ampliatie van art. 1 van het bij besluit van den Commissaris-Generaal over Nederlandsch-Indië, van 31 Maart 1828 No. 34 (staatsblad No. 25), voor Java en Madura gearresteerd, en bij het later besluit van 2 October 1828 No. 16 (staatsblad No 72), voor geheel Nederlandsch-Indië in werking gebragt „*reglement op de reis- en verblijfkosten voor civiele ambtenaren*" te bepalen: dat aan ambtenaren, wien in de gevallen voorzien bij art. 2 van het besluit van 2 Januarij 1852 No. 3 (staatsblad No. 1), wachtgeld wordt toegekend, overtogt voor rekening van den lande wordt verleend van de plaats, waar zij het laatst actief diende, naar die, binnen Nederlandsch-Indië, waar zij de eerste betaalbaarstelling van het wachtgeld verlangen, en voorts, bij weder in activiteitstelling, van de plaats hunner inwoning naar die van hunne bestemming, behoudens het bepaalde bij het besluit van 4 Januarij 1855 No. 3 (staatsblad No, 1)

Ten Tweede: Enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAF.

Bij Koninklijk besluit van den 17den December 1857 No. 71, is aan *J. A. G. A. L. Bassle*, pakhuismeester, boekhouder en scriba bij de factorij van den Nederlandschen handel op Japan, vergunning verleend tot het aannemen van de onderscheidingsteekenen van ridder der derde klasse van de orde van St. Stanislas, hem door Z. M. den Keizer aller Russen geschonken.

Civiel Departement.

Bij de Landelijke Inkomsten en Cultures.

Bevorderd:

Tot controleurs der eerste klasse, de controleurs der tweede klasse *P. M. van Westeren Brouwer*, *J. H. van der Palm*, Mr. *O. van den Berg* en *A. J. H. L. Raaff.*

Tot controleurs der tweede klasse, de controleurs der derde klasse *J. P. F. Gericke*, *J. F. Haase*, *W. F. Hoogeveen* en *J. H. Geesdorp.*

Benoemd:

Tot controleurs der derde klasse, de aspirant-controleurs der tweede klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indië, ter beschikking van den directeur der cultures, *H. Block Houwer*, *J. Heyting* en Jhr. *D. F. van Alphen.*

Buiten werking gesteld:

Op zijn verzoek, artikel 4 van het besluit van 20 Mei 1857 No. 11, waarbij Mr. *R. V. Hoogeveen* is gesteld ter beschikking van den resident van Palembang, ten einde te worden belast met de functien van secretaris bij de regtbank van burgerlijke en lijfstraffelijke regtspleging en van auditeur-militair aldaar.

Gesteld:

Ter beschikking van den algemeenen secretaris, de ambtenaar *W. Mac-Donald.*

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den resident van Rembang *H. C. Kelking.*

ADVERTENTIEN.

Bekendmaking.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal geene audientie zal verleenen op Vrijdag den 12den Maart aanstaande, des morgens ten 9 ure, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke opgave van het onderwerp, te rigten aan den adjudant van dienst.

BUITENZORG, *den* 1*sten Maart* 1858.

De Majoor Adjudant,
BERING LIESBERG.

Postkantoor!
Landmail van Maart.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 1ste mail-stoomer in Maart den 12den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden, zullen worden gesloten op Donderdag, den 11den Maart aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz, enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De directeur van financien brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, gerekend van af den 10den dezer, gedurende den tijd van ééne maand, bij de lands kassen te Batavia, Samarang en Soerabaija, verwisselbaar zullen zijn, de op den 9den Januarij jl., uitgeloote 4½ pCt. obligatien, gecreëerd krachtens gouvernements besluit dd. 3 Augustus 1854 no. 17, van welke de nummers in de Javasche Courant van den 13den Januarij jl. no. 4 door de algemeene rekenkamer zijn opgegeven.

Na verloop van den bepaalden termijn, zal geene inwisseling van de in deze bedoelde effecten, zonder speciale autorisatie, mogen plaats vinden.

Gevonden in het societeits-gebouw *de Harmonie:*
Een zilveren doekspeld, en
Een gibus.

De respective eigenaren dezer voorwerpen kunnen zich ter terugbekoming vervoegen ten policiekantore te Batavia.

Berigten aan Zeevarenden.

De commissie ter verbetering der Indische Zeekaarten, brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat door de stoomboot *Padang*, op eene reis van Batavia naar Pontianak, een rif is ontdekt met 9 voeten water, liggende op ongeveer 2½ Engelsche mijl W. t. N. van *Zand-Eiland.*

VENDUTIEN.

Op Donderdag, 4 Maart, tegen 4 pCt. vendusalaris voor de pakhuizen van de heeren *Metzendorff, Wilmans en co.*, door *Cassalette en co.*

en

à 2 pCt. vendusalaris, op het Heemradenplein, door *John Pryce en co.*

Op Vrijdag, 5 Maart, tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van gebr. *Beeldje en co.*

en

wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer *van Winsheym*, in het kampement No. 87, door *van Slooten, Morgan & Co.*

Op Zaturdag, 6 Maart, voor het locaal der Beurs door *J. C. de Heus.*

Op Maandag, 8 Maart, voor het commissiehuis van *D. Maclaine*, op het Koningsplein, door *John Pryce & co.*

en

Voor het commissiehuis van *Cassalette & co.*

Op Dingsdag, 9 Maart, wegens vertrek, ten huize van *Lesturgeon*, nabij het postkantoor te Weltevreden, door *Cassalette & co.*

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & co.*

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door het collegie van boedelmeesteren, in den boedel van den chinees *Lie Sindjoen.*

Door de agenten der Samarangsche boedelkamer te Tagal, in den boedel van de chinesche vrouw *Souw Toe IJangnio.*

Door *Tiedeman en van Kerchem* qq. te Batavia, in den boedel van *Willem Hendrik Baud.*

Door de executeuren *Siauw Atjien en Siauw Togah te Poerwakarta*, in den boedel van den chinees *Siauw Anjie.*

Aangekomen Vreemdelingen

te Batavia van den 26 Februarij t/m den 2den Maart 1858.

HOTEL DER NEDERLANDEN *J. Garst* van San Jago — *D. Visser*, van de Reede.

HOTEL DES INDES. *Allison*, van de Reede — *F. F. Koek*, van de Reede — *Penrose en familie*, van Australie — *Inglis*, van Idem — *Bosschaart*, van de Reede — *Van den Sigtenbosch*, van Idem — *Wiers van Coehoorn*, van Idem — *Van Berckel*, van Idem — *Brookebonn*, van Idem — *Verploegh*, van de Stad — *Brantsen*, van Onrust.

JAVA HOTEL. *D. Dick*, van Melbourn — *S. Swett*, van Buitenzorg — *J. Redhardson*, Sydneij — *D. van der Hoff en Echtgenoot*, van Rotterdam — *F. H. Schmidt*, van Macassar — *H. F. Lafrenz*, van de Reede.

HOTEL WILLEM II. *G. J. F. Peeters*, van Bencoelen — *E. W. G. Peeters*, van Idem — *H. D. Peeters*, van Idem — *J. G. F. Bernelot Moens*, van Batjan.

Advertentien.

Getrouwd:

C. A. DE STURLER
met
A. L. DE ROOIJ.

PROBOLINGO, 16 *Februarij* 1858. (580)

Getrouwd:

J. H. HAGEN
met
E. W. CASPERSZ.

JAPARA, 22 *Februarij* 1858. (578)
Eenige kennisgave.

Bevallen van eenen ZOON, de *Echtgenoot* van *J. D. Olijve.*

BATAVIA, *den* 19*den Februarij* 1858. (558)

MOEDERLIEFDE. (*Vervolg.*)

De lente kwam met haar gaven en haar bloemen, met haar kleuren en geuren, met haar leven en bezieling; maar ach! zij mogt voor Maria geen vreugdebode worden, want toen heel de schepping, tot een nieuw leven herboren, jubelde en prijkte, weêrklonk in Maria's harte de dofle klaagtoon van 't bitter lijklied. Moeder was gestorven. Schrikkelijke waarheid, welker erkenning de eenzame schier onmogelijk was; neen, zij kon 't niet gelooven, dat moeder werkelijk dood zou zijn. Had zij slechts één afscheidswoord van die veege lippen mogen vernemen! Ach, geen enkele zegen! Geen enkel bevel! Geen enkele groet! Bewusteloos was haar uitgang geweest. De dood was haar geen ruwe bode, maar een vriendelijke engel geweest, die haar zacht ten hemel had overgedragen. Dat getuigde die hemelsche rust, die Maria weldra vertroostend tegenstraalde; al had zij haar geen zegenrijken afscheidsgroet nagelaten, die vrede der doode was haar de beste zegen, als de verzekering: Gij zijt Gode aanbevolen.

Langzamerhand, riep de werkelijkheid hare krachten tot vernieuwde inspanning op. Oom Folters was met Willem overgekomen, en drong tot eene spoedige regeling der zaken aan. Twee wegen stonden nu voor Maria open, of het aanbod van oom ter inwoning bij hem aan te nemen, of dat van Jufvrouw van Es, om, voor een gering salaris, haar hare diensten te wijden. Zij koos het laatste, gedrongen door gehechtheid aan haar tegenwoordig verblijf, geheiligd door 't graf harer moeder, door genegenheid voor Mathilda, aan wier omgang zij behoefte had, door medelijden met de eenzame, die hare diensten begeerde; welk medelijden in den laatsten tijd door dankbaarheid was versterkt. Na rijp beraad hierover, werd zij meer en meer met haar besluit ingenomen en bragt, ter volvoering daarvan, al het noodige in gereedheid. Doch toen het oogenblik der scheiding aanbrak, toen zij oom en Willem en de lieve woning verlaten moest, om in de sombere van jufvrouw van Es haar intrek als dienstbare te nemen, toen brak haar 't hart, en een heete tranenstroom ontvloeide de geprangde borst. Een akelig gevoel van verlatenheid overweldigde haar, bij het betreden der voor haar bestemde kleine kamer, grenzende aan de slaapkamer der jufvrouw.

Niemand was 't ooit ingevallen, jufvronw van Es anders dan een lastig meubel te beschouwen, die voor haar onderhoorigen eer een plaag dan een zegen was; doch Maria, die de liefde niet altijd in vriendelijken vorm had geopenbaard gezien, die wel wist dat er achter een hard woord soms meer ware genegenheid schuilde, dan onder zachte vleitaal, had spoediger de smeulende vonken op de diepte haars harten opgemerkt en hoopte die tot een koesterend vuurtje aan te blazen. Immers als zij haar des avonds verliet en in de haast vergat haar doek digt te spelden, was 't wel knorrende, hoe ze zoo driftig en onbedachtzaam eene verkoudheid in den mond loopen kon, maar toch zorgvol, dat zij haar den doek tot aan de keel toe digtstopte. Kwam zij met eene versnapering, waarvan moeder wat had overgelaten, dan werd het wel ontvangen met een: »wat een gekheid, kind! je weet dat ik om al die dingen niet geef," maar de rijkdom van peren of morellen of wat de tijd opleverde, waarmede Maria voor de zieke werd belast, getuigde van haar dank. Ook knorde zij wel altijd op die luije bedelaars, die zij niet aan haar deur wilde hebben, maar als Maria van een arme gewaagde, kwam er altijd nog iets uit de provisiemand voor den dag. Zoo had ook nu het zachte woord: »kind" voor Maria de gevoelloosheid verzacht der aanmerking: »Je zult nu toch je goed niet gaan uitpakken," en trad zij zoo bedaard mogelijk de huiskamer in, die haar, wel is waar, somberder dan ooit toescheen, maar daar jufvrouw van Es haar geen tijd liet tot overdenken, haar overrompelende met een tal van huiselijke bevelen. Maria moest het tot hare bevreemding erkennen, dat die stroom van nietige beuzelingen, die als van zelf den weg wijzen, toch eenige afleiding aan haar bekommerd gemoed gegeven hadden. Regt blijde was zij echter, toen het avonduur haar de eenzaamheid vergunde. Op haar kamertje wedergekeerd,

Bevallen van eenen ZOON, *J. G. de Vogel*, geb. *Clignett*.
BANDJERMASSING, *den 15den Januarij 1858.* (...)

Bevallen van eenen ZOON, *B. Billenwijk*, ...
BUITENZORG, 21 *Februarij* 1858. (...)

Heden ontvingen wij de voor ons smartvolle tijding van het overlijden van onzen innig beminden Vader en behuwdvader, den Hoogedelgestrengen Heer *J. J. A. Ardesch*, gepensionneerd Generaal Majoor, Ridder der Nederlandsche Orde, te *Zwollaten*, op den 1sten November ll., in den ouderdom van bijna 71 jaren.

H. A. C. ARDESCH
J. D. ARDESCH.

AMBOINA, 3 *Februarij* 1858 *Goldman.*
(574)

Op den 29sten December 1857 overleed tot mijne bittere droefheid, mijn' innig geliefde echtgenoot, *Carl Albertus Thepass*, mij nalatende vier lievelingen, die hun onherstelbaar verlies nog niet kunnen beseffen.

Met diepen weemoed staren wij hem na, daar wij in hem, den braafsten echtgenoot en vader, zijne en mijne bloedverwanten, een' zoo zeer beminden zoon en broeder en zijne veelvuldige kennissen, een welmeenend vriend verloren hebben.

(550) CATHARINA DOUWES,
weduwe *C. A. Thepass.*

REMBANG, den 20sten *Februarij* 1858.

Op den 19den December 1857 overleed ter reede van Candle Town (Australië), door een noodlottig toeval, aan boord van zijn eigen schip, *Wilhelm Bernard Ihnen*, diep betreurd door zijn' broeder.

(548) T. B. IHNEN.

BATAVIA, den 24 *Februarij* 1858.

VENDUTIE

Op Donderdag, den 4 Maart 1858,
tegen 4 pCt. Vendu-salaris,

door *Cassalette & Co.* voor de pakhuizen van de Heeren *Metzendorff, Wilmans & Co.*,

van diverse KOOPMANSGOEDEREN, als: Cognac in oxhoofden, Rijnwijn, 400 pijpen puike Madera, diverse IJzerwerk, Glaswerk, Lampen, Scheepslantaarns, Kleeden, Poppen, Violen, Accordeons, Toiletzeep, Clysopompen, Waskaarsen, Terpentijn-olie, Blaauwe en groene Verw, Politoer, Snuiftabak, Meel, Saladeolie, Krenten, Sardijntjes, Beijersch bier, Damast-tafelgoed, Borduurwol, Flanel, Dames-kousen, Tricot piqué, Dames-kleeren, Propatriapapier, lucifers, enz., enz., enz. (542)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 5 Maart 1858,
Tegen 4 pct. Vendusalaris,

Voor het Commissie huis van
Gebr. Roselie en Co.

Van IJzer-, Aarde- en Glaswerk, Spiegels, Schilderijen, Parfumerien, Stellen Kamferhouten Kisten, diverse, Lijnwaden etc. (555)

VENDUTIE

Op Maandag, den 8sten dezer,

voor het Commissie-huis van *Cassalette & Co.*,

à 4 pCt. Vendu-Salaris, zonder reserve, van

Spiegels en Schilderijen, Eet- en Thee-serviesen, Likeur-, Olie- en Azijn- en Zuurstellen; eene groote partij Laken, (zwart en andere kleuren), Tricots, Mode-artikelen, Stukken chits- en wit Katoen, Sarongs en Slendangs in verschillende kleuren en soorten, bonte en witte Zakdoeken, Dorias- en Klamboegoed, pakken rood, geel en naaigaren, roode Baai, Molton Dekens, Damast, Agrément, valsch Galon in verschillende breedten, Chinesche Koffers, Dommekrachten, Pennenmessen, Stopflesschen, Keukengereedschappen, Provisien en dranken, waaronder 100 kisten à 4 dz. roode wijn, 50 kisten Vruchten op brandewijn, enz. enz.

(605)

Wegens vertrek zal op Vrijdag mede publiek worden verkocht:

Een ERFSTAL, zijnde gelegen de oostzijde van Patapattan aan den weg naar Bandan gelegen huis van steenen met pannen gedekt, benevens stalling voor 4 paarden, bijgebouwen van hout en bamboes, voor het grootste gedeelte met pannen gedekt, thans bewoond door den Heer *Douwes*. De grondhuur per maand is *f* 2,— rec. (566)

VENDUTIE

Vrijdag 5 Maart 1858

Wegens vertrek voor het woonhuis van den WelEdG. heer *Van Winsheijm* in het kampement No. 87, door *Van Slooten Morgan en Co.* van eenen netten inboedel, bestaande uit: spiegels, schilderijen, stoelen, tafels, banken, ledikanten, hang- en tafellampen, bendie, bendiepaarden, een goed gedresseerd zwart sandelwood rijpaard hoog 4 voet $1\frac{1}{2}$ duim, tuigen, bloemen in potten etc.

(568)

VENDUTIE

Op Maandag, den 8sten Maart 1858,

voor het woonhuis van den Heer *D. Maclaine*, op het Koningsplein, door *John Pryce en Co.*,

van eenen *goed geconserveerden* INBOEDEL, en van WAGENS, PAARDEN,

Melkgevende Koeijen.

etc. etc.

Zondags te zien tot 2 uur des namiddags te bezigtigen.

(583)

Op de Vendutie van Maandag

den 8sten Maart,

voor het woonhuis van den Heer MACLAINE zal alsnog ten 11 ure precies worden verkocht:

EEN STUK TUIN- EN ZAAILAND,

gelegen te *Pondok Pinang* aan de *Westerweg*, en bij de verponding geregistreerd onder No. 6434.

(608) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

Op Dingsdag, den 9den dezer,

wegens vertrek, voor het woonhuis van den WelEdelen Heer *H. J. J. le Sueur*, op Weltevreden naast het Postkantoor,

door Cassalette & Co.,

van eenen bijzonder wel onderhouden inboedel, Wagens, waaronder 1 Handchais, Paarden, o. a. een span fraaije bruine Batakkers, Tuigen, enz. benevens eene keurige collectie Bloemen in potten.

(602)

VENDUTIE

op Dingsdag 9 Maart 1858,
à 4 pCt. Vendusalaris,

Voor het commissiehuis van Van Slooten, Morgan & Co.,

van diverse negotiegoederen, en van het perceel gelegen in blok O, 4de deel, sectie II, buurt of wijk Chinesche Kamp, (Kuilenburgerstraat) bij de verponding geregistreerd onder No. 5335, en van het perceel gelegen in blok L, deel 34, buurt of wijk Buiten Nieuwpoortstraat, bij de verponding geregistreerd onder No. 616, alsmede drie bankactiën. (607)

Alizarin Copieer- en Schrijfinkt, Copieerpost, Copieerpersen,

bij

(595) H. M. VAN DORP.

BATAVIA,

Verkoop van een Schip.

Op een' nader te bepalen dag in den loop van de maand Maart, zal te Soerabaija worden verkocht het nieuw gekoperd Nederl. Barkschip ELISABETH & JOHANNA groot 217 lasten, gevoerd door kapitein *T. R. Oomkens* met derzelven zeilen, loopend en staand want, ankers en kettingen, zoo als hetzelve is liggende ter reede; daarna deszelfs Inventaris, Provisien, enz.

Nadere informatien bij den gezagvoerder in het Java-Hotel en bij

de Agenten,

(604) B. KOPERSMIT & CO.

SOERABAIJA, den 25 *Februarij* 1858.

MAD^me^ HUBERT

Soeur de feu

Mad^me^ *Péroline Legaigneur*,

ex-artiste danseuse comme elle, a l'honneur de prévenir le public, qu'elle vient d'ouvrir

UN COURS DE DANSE POUR LES ENFANTS

dans son domicile au *Beerendrechtslaan*; de même elle acceptera les leçons à domicile des personnes, qui voudriont bien la faire appeler pour leurs enfants.

(569)

VERKRIJGBAAR

bij de Ondergeteekenden,

ENGELSCHE REISWAGENS (barouches en koetsen), Engelsche wagentuigen voor 2 en 4 paarden, Bendie-tuigen, Port- en Madera-wijn in vaten en afgetapt, Russisch linnen, Chinesche zijde voor jassen.

(561) VAN SLOOTEN MORGAN en CO.

Van *Fermantle* (Australie)

Eene partij Puike Aardappelen.

(606) ABEELEN DENNISON & Co.

Palembangsche Rottingmatten,

ontvangen bij

(552) ABEELEN, DENNISSON en Co.

Ontvangen per EUROPA:

B & C

Macau Medoc.

59 Oxh. Roode Baour Wijn.

(609) VAN RIET & TER GOUW.

MERK-INKT,

BLAAUWE en ZWARTE STEMPELINKT, STEMPELDOOZEN, met letters en blanco cachet,

bij

(596) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 1858.

---

waar de avondster door de ramen gluurde, dankte zij God, dat deze bange dag voorbij was en bad zij, in geloovig vertrouwen, Zijn verderen zegen en hulp op dit keerpunt van haar leven kinderlijk af.

Mathilda kwam Maria spoedig in haar nieuw verblijf opzoeken, en kreeg met een flaauw: »als je daar lust in hebt, ben ik er niet tegen," de vergunning van jufvrouw van Es, om dit zoo dikwerf zij verlangde te herhalen. Door dezen vertrouwelijken omgang en de genietingen, die de zomer haar bood, wendde Maria zich spoedig in haren nieuwen werkkring, waar van zij weldra meer voldoening oogstte, dan zij zich had durven voorstellen; immers toen de winter aanbrak, had zij 't reeds zoo ver gebragt, dat zij elken avond een uurtje aan muzyk en lectuur wijden mogt. De jufvrouw vond 't wel heel verkeerd, dat men zoo aan iets verslaafd kon zijn, maar zij liet het toe, al vloekt zij er soms een min vermakelijk intermezzo tusschen, want niemand moest kunnen zeggen, dat jufvrouw van Es op haar ouden dag door zoo'n paar nufjes, (Mathilda deelde gewoonlijk in die rustige avonduren) zou laten regeren, al was 't ook maar twee uur daags, want de overige droegen in allen deele den stempel harer heerschappij. Eentoonig en geregeld was de eene dag schier gelijk aan den anderen, en Mathilda kon zich even min als Eduard Maria's keuze begrijpen; toch moesten beiden erkennen, dat Maria zich in deze atmospheer kostelijk bewoog; het aangenomen stelsel van afzondering scheen haar ook niet te deren, immers zij zag er frisscher en bloeijender uit dan ooit.

IX. VERBORGEN STRIJD.

Geen grooter contrast dan de leefwijze der familie van der Leeden en die van jufvrouw van Es. Schuwde deze alle conversatie, de jonge lui op Woudbeek bragten er de meest mogelijke levendigheid en vrolijkheid.

Freule Wilhelmina vereenigde alles in zich om de eer der salons op te houden; schoonheid, geestig vernuft door beschaafdheid verzacht, zooveel behaagzucht als noodig is, om zich steeds van de schitterendste zijde te vertoonen, maakten haar bij hare intrede in de wereld, weldra tot de meest gevierde in haren kring; zij zag zich spoedig door een tal van vereerders omringd, waaruit zij nu korteling geleden hare keuze gedaan had, tot groote satisfactie harer mama, wier ijdelheid in haar lieveling rijkelijk gestreeld werd. Ook de baron was best met de keus zijner dochter ingenomen, die uit een finantieel oogpunt zeer gewenscht was, waarom hij te eerder in de feesten en partijen, ter harer eere genoegen nam, hoe groot vijand hij ook van alle hoofschheid bleef.

Voor Wilhelmina mogt de wereld, als de schoone en gevierde verloofde van een aanzienlijk edelman, rijke vreugde en voldoening harer ijdelheid opleveren, zij mogt zich verlustigen in het genot van weelde en rijkdom, verhoogd door de vleijende hulde van wie zij lief had; voor Mathilda had dit alles geen waarde. Zij vroeg der wereld geen genot. In beperkten kring te mogen leven, omringd door eene Maria, die instemde met den ernstigen grondtoon harer ziel, die in hare zucht naar zuiver geestelijk genot deelde niet alleen, maar die bevredigde, ter zijde gestaan door een, op wiens kracht zij steunen mogt, op wiens trouw zij bouwen kon in moeijelijke, bange uren, zoo als in dat angstig oogenblik harer kindsheid, toen Eduard haar geleid en tot de haren teruggevoerd had! Dat was haar ideaal van leven en geluk. O! hoe dikwerf herdacht zij dien stond! Hoe vaak rigtte zij hare schreden naar die plek in het woud, door zoo liefelijke herinnering omstraald, om er zich op nieuw in te vermeiden, of zich in begoochelende droomen eener blijde toekomst te verliezen.

Levendiger dan ooit werd Mathilda's verlangen om eene harer lievelings wenschen, van Maria altijd bij zich te mogen hebben, vervuld te zien.

(*Wordt vervolgd.*)

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Au Koningsplein en face le Gang Pool.

COSMORAMA,

DIRIGÉ PAR

M. POTIER.

17 Beaux points de vues, au nombre desquels, ST. PIERRE DE ST. PAUL et LE CHEMIN DE FER, qui font l'admiration générale.

PRIX D'ENTREE.

un Cavalier	*f* 2,—.
une Dame	» 2,—.
M.M. l. les Officiers, jusqu'au grade de Capitaine inclusivement	» 1,50.
un Enfant	» —,50.

CHINOIS & MALAIS.

un Chinois	*f* 1,—.
un Malais	» 0,60.
Enfants Chinois et Malais.	» 0,30.

Billets de série.

12 Billets de série pour	*f* 18,—
6 id. » »	» 9,—

Le Cosmorama est ouvert tous les jours de la semaine depuis 8 heures du soir jusqu'a 11 heures.

(546)

Avec permission de M. l'Adsistent-Resident de Buitenzorg.

LE

Cirque Européen

à Buitenzorg.

Dernière et ordinaire représentation

de grands spectacles variées.

à Vendredi 5 Mars.

Le programme fera connaitre le détail des exercices.

Prix des Places:

Un Monsieur ou une Dame...........	*f* 3,—.
» Enfant........................	» 2,—.
» Javanais......................	» —,50.

(598)

Stellen Fisches, Marocco Zak-portefeuilles klein formaat, Schaakspellen, enz.

(504) H. M. VAN DORP.

1858.

KLATINGS HOESTBORSTKOEKJES.

De nadeelige gevolgen, aan de longen door iederen aanval van hoest berokkend, stellen bloot aan tering, ontsteking der luchtpijpstakken (Bronchitis) en andere gevaarlijke ziekten der ademhalingsorganen. Alle hulp van geneesheeren kan ontbeerd worden, door het gebruik van eene doos der hierboven genoemde met roem bekende borstkoekjes.

Dezelve zijn vervaardigd en worden verkocht in doozen van verschillende grootte door THOMAS KLATING, *chemist enz. No. 79 St: Pauls Churchyard te Londen*. Zij zijn verkrijgbaar gesteld bij alle drogisten en gepatenteerde medicijn verkoopers in de wereld.

LET WEL. Ten einde vervalschte namaaksels te voorkomen, gelieve men te letten op de woorden: KLATING'S *Cough Lozenges,"* die op den Gouvernements stempel van iedere doos gesteld zijn en zonder welke er geene echt is.

(585)

PASSE-PARTOUT

voor Photographien en Daguerreotypen.

Kleine ebbenhouten Medaillon Lijsten.

bij

(506) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 1858.

Mme Jne COQUELIN.

Wegens vertrek,

Verkoop van verschillende goederen tegen verminderde prijzen.

(544)

VERLOTING

VAN de PAARDEN van de

CIRQUE EUROPÉEN

van de Heeren Berne en Schmidt,

benevens drie Dames-, zes Heeren-zadels en vier Tuigen en Hoofdstellen,

te zamen getaxeerd op eene waarde van *f* 16,300.

Zij aan wie een der *kunstpaarden* JULIE, DRAGON, FIGARO of PINTER zal ten deel vallen, zullen eene instructie voor de wijze van behandeling ontvangen.

De Loterij zal bestaan uit 632 loten, waarvan 22 prijzen, als:

N°. 1.	Het school- en kunstpaard JULIE.	N°. 8.	Het kunstpaard . . . . . PINTER.
2.	Het schoolpaard . . . . . . DRAGON.	9.	Het manègepaard . . . . BELLA.
3.	Het school- en kunstpaard FIGARO.	10.	Een paard met bendie en tuig.
4.	Het school- en voltige paard AUSTRALIE.	11.	Een dito dito.
5.	Het manègepaard . . . . . BELLOTE.	12.	Drie Dameszadels.
6.	Het „ . . . . COQUETTE.	13.	Zes Heerenzadels.
7.	Het „ . . . . BLOCK.	14.	Vier tuigen en hoofdstellen.

De loten zijn à *f* 25,— te bekomen bij den boekhandelaar H. M. VAN DORP te *Batavia*, alsmede te *Samarang* bij den Heer G. C. T. VAN DORP, te *Soerabaya* bij de Heeren MARTENS & Co., te *Passaroean* bij de Heeren WEIJERMANS & Co., te *Djocjocarta* bij den Heer LAGARDÈRE.

De trekking der loterij zal binnen eene maand plaats hebben, bij eene laatste voorstelling die nader door de dagbladen zal geannonceerd worden.

BERNE & SCHMIDT.

Batavia, Januarij 1858. (519)

WIJN- EN COGNAC ETIQUETTEN,

à *f* 2,— en *f* 3,— per 100.

(591) H. M. VAN DORP.

GEPELDE DJAGONG,

Paarden-Voeding, à *f* 6 de picol.

Bij

(587) J. L. VAN HEK.

Op nieuw Ontvangen:

PUIKE ROODE EN WITTE CONSTANTIA WIJN.

In heele en halve flesschen,

van dezelfde kwaliteit als de vorige.

(541) WM. SPECHT GRIJP.

SLAGTERIJ.

De ondergeteekenden eene SLAGTERIJ van af den 1sten dezer op Molenvliet tegenover *Djambattan Boesoek* geopend hebbende, nemen de vrijheid zich in de gunst van het geachte publiek van Batavia aan te bevelen, beloovende eene prompte en civiele bediening.

Het vleesch is verkrijgbaar des *Donderdags* en *Zondags* morgens.

(572) DE SERIERE en BRUMMER.

TE KOOP.

Eene zeer nette PALANQUIN, met Engelsche veeren en oliebussen, benevens een zeer fraai

Kinderwagentje.

Adres

A. THIEBAULT.

(597) *Societeit Concordia.*

TE HUUR

Een Huis met *steenen bijgebouwen* gelegen op een der gezondste plaatsen van *Batavia's* omstreken. Huurprijs *f* 50,— per maand.

Te bevragen bij

(559) H. M. VAN DORP.

IEMAND

van middelbaren leeftijd, bekend met de Duitsche, Fransche en Hollandsche talen, sedert 1½ jaar werkzaam zijnde bij de administratie eener landelijke onderneming op Java, wenschte zich gaarne geplaatst te zien in eene andere zoodanige betrekking.

Nadere informatien bij de redaktie van dit blad.

(562)

VOOR EEN REPATRIEREND GENEESKUNDIGE bestaat gelegenheid tot vrijen overtogt naar Nederland. Reflecterenden gelieven zich voor informatiën te wenden aan

(564) SCHIMMELPENNINCK & Co.

Voor de terugreis naar Nederland wordt op een Hollandsch schip, ten spoedigste verlangd een

HOFMEESTER.

Adres

(605) D. KOPERSMIT & CO.

BATAVIA, 2 Maart 1858.

IEMAND,

die in Nederland onderscheidene jongelieden tot het bijwonen der lessen van de hoogeschool heeft opgeleid, thans met zijn gezien op Java, wenscht eenen jongeling van goeden huize aan zijnen zorg te zien toevertrouwd.

Adres onder Lett. D. bij den *Boekhandelaar*

(577) H. M. VAN DORP.

EENE JUFVROUW

oud 20 jaren uit fatsoenlijken huize, als zoodanig eene opvoeding hebbende genoten, *Piano spelende*, biedt zich aan als jufvrouw van gezelschap, op loon zal minder gelet worden als op eene goede behandeling.

Adres onder Lett. S. bij

(588) H. M. VAN DORP.

De Heer *Alexander Haertlein* heeft onze algemeene volmagt.

BATAVIA, 1 *Maart* 1858.

(599) LEVERT & Co.

De firma *Reynst en Vinju*, te Batavia, is gesubstitueerd als Executrice in den boedel van wijlen den Heer *J. C. van der Meulen*.

De Testamentaire Executeuren,

Wed. J. S. VAN DER MEULEN,

Bletterman.

S. J. VAN DER MEULEN.

BATAVIA, *den* 26 *Februarij* 1858. (553)

Ten gevolge van bovenstaande bekendmaking, verzoeken de ondergeteekenden debiteuren en crediteuren in den boedel van wijlen den heer *J. C. van der Meulen*, binnen den tijd van eene maand, betaling of aangifte te doen.

(554) REYNST en VINJU.

BATAVIA, *den* 26*sten Februarij* 1858.

De firma **Tiedeman en van Kerchem**, is generale gemagtigde van den ondergeteekende, terwijl de heer ***A. N. H. de Vogel***, speciaal belast is met de inkassering zijner uitstaande pretentien.

J. SEUFFERT.

BATAVIA, 12 *Februarij* 1858. (543)

De firma *D. N. Buijs & Co.* is van af ultimo Februarij 1858 ontbonden en blijft de ondergeteekende met de likwidatie derzelve belast. D. N. BUIJS.

(600)

Blijkens acte, op den 12den Januarij 1858 voor mij, notaris en getuigen, onder No. 75, gepasseerd, hebben de heeren *Derk Nicolaas Buijs* en *Wilhelm Lepold Gerhard Jacobsen*, kooplieden te Batavia, een vennootschap aangegaan tot het drijven van handel in het algemeen, kommissie- en scheepszaken, leverantien als anderzins te Batavia, onder de firma *Buijs, Jacobsen & Co.* waarvan beiden de teekening hebben, aanvangende den 1sten Maart 1858 en eindigende den 31sten *December* 1862.

Geschiedende deze aankondiging in opvolging van art. 28 van het wetboek van koophandel.

(601) J. J. MIJNSSEN, *Notaris.*

Namens President en Directeuren der Javasche Bank, heeft de ondergeteekende de eer, ter kennis van belanghebbenden te brengen, dat op Maandag den . . . Maart e. k., des morgens ten 10 ure, in het gebouw der bank eene *algemeene vergadering van aandeelhebbers* in de *Javasche Bank* zal worden gehouden ten einde over verlenging van het Octrooi te beraadslagen.

De Secretaris,

J. VAN LENNEP.

BATAVIA, den 27 *Februarij* 1858. (570)

Onze den Heer *G. H. P. Helling* verleende algemeene volmagt is, uithoofde van vertrek, met onderling goedvinden, ingetrokken.

(551) GUMPRICH en STRAUSS.

BATAVIA, 26 *Februarij* 1858.

MAATSCHAPPIJ:
TOT BEVORDERING VAN MIJNONTGINNINGEN
IN
NEDERLANDSCH-INDIË.

Heeren Deelhebbers of stemgeregtigde Vertegenwoordigers derzelve, worden uitgenoodigd tot het bijwonen der **Jaarlijksche Algemeene Vergadering**, welke zal gehouden worden ten haren Kantore, op Maandag den 15den Maart e. k., des voormiddags ten 10 ure.

PUNTEN VAN BEHANDELING:

1. Verslag van het Bestuur.
2. Benoeming van eenen Directeur, in plaats van den afgetreden Directeur den Heer *E. W. Cramerus.*
3. Bepaling eener vierde storting van 10 pCt.
4. Benoeming der Commissie, bedoeld bij art. 24 der statuten.

BATAVIA, 27 *Februarij* 1858.

Het Bestuur van bovengenoemde Maatschappij, en namens hetzelve,
(548) P. TIEDEMAN JR., *Direkteur.*

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn van eene bewonderenswaardige uitwerking bij *leverziekte.* A... M... B..., te *Durgerdam*, bevond zich gedurende geruimen tijd in eenen bedenkelijken toestand, voortvloeijende uit leverkwaal; vele geneesmiddelen werden te vergeefs door haar gebruikt. Sedert twee maanden gebruikte zij eindelijk de pillen van Holloway, en de voorschriften stiptelijk opvolgende, ondervond zij spoedig eene geheele verandering in haar gestel. Binnen weinig tijds verscheen de bloem der gezondheid weder op haar gelaat, tot eene aangename verrassing van alle hare vrienden. Deze pillen zijn ook zeer aanbevelenswaardig bij alle ongesteldheden der maag en der ingewanden.

Deze beroemde pillen, alsmede de Holloway-zalf zijn op franco aanvrage te bekomen tegen de ondervolgende prijzen, *à contant:*

Doosjes pillen, à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf, à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Banjoemaas	bij M. S. Cheriman.
» Poerworejdo	» F. Neumann.
» Djocjocarta	» Buijn *&* Co.
» Souracarta	» W. Veldman.
» Salatiga	» J. Vallette.
» Tagal	» Wed. Dort.
» Cheribon	» W. Galistan.
» Cheribon	» M. Blok,
» Samarang	» H. L. de Lyon, V. H. Noman. Kolff *&* Co. en bij

De hoofdagenten Soesman *&* Co. (544

C. G. T. VAN DORP,
Opvolger van de Boekhandelaren
OLIPHANT & Co. te Samarang,
debiteert steeds met succes:

Adjaran Gampang of eenvoudig onderwijs in de Christelijke Godsdienst *f* —,80.
D. C. DE BRUIN. Eerste beginselen der Ned. Spraakkunst, 4e. druk *f* —,60.
id. Noodzakelijk Handboekje voor hen die het Nederduitsch spraakkunstig willen schrijven *f* —,80.
id. Eerste beginselen der Aardrijkskunde, 7e. druk, *f* —,40.
id. Algemeen Overzigt der vijf werelddeelen, 3e. druk *f* —,75.
id. Eerste Lees-oefeningen overeenkomstig de leerwijze van Prinsen, 4 stukjes, 4e. druk *f* 1,—.
id. Eerste Leesboekje, vervolg op de eerste leesoefeningen, 4e. druk *f* —,40.
id. Tweede Leesboekje, 4e. druk *f* —,40.
id. Derde Leesboekje, 5e. druk *f* —,45.
zijnde van het vierde Leesboekje een vijfde vermeerderde en verbeterde druk ter perse.
Allen ten gebruik der Scholen in Ned.-Indië bewerkt.
(579)

AARD- EN HEMEL-GLOBES
van Lapie
Kaarten van Java, den Indischen Archipel, etc. etc.
bij
(592) H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 1858.

1858.

Illustrated London News.
Illustration.
Illustrirte Zeitung.
Per Mail, voorhanden bij
BATAVIA, 1858. H. M. VAN DORP.
(547)

KANTOOR-AGENDA 1858.
f 5,—.

zeer geschikt tot DAGBOEK voor Kantoor- en Huisselijk gebruik.
(589) H. M. VAN DORP.

DE HANDELS-DRUKKERIJ
van
H. M. VAN DORP, te Batavia,

thans vermeerderd met de NIEUWSTE EN FRAAISTE LETTERSOORTEN, wordt bij deze der begunstiging van het geacht publiek aanbevolen.

Voor eene *nette* en *spoedige* uitvoering der ontvangen orders zal de meeste zorg gedragen worden. (595)

De ondergeteekenden, Kommandant en Officieren Medegeleiders van een detachement troepen, van Rotterdam naar Batavia, overgevoerd met het Barkschip *Tollens*, Gezagvoerder *F. van Rossen*, bedanken bij deze genoemden Gezaghebber voor de zeer goede verpleging en verzorging, hen en onderhebbende troepen te beurt gevallen gedurende de reize, die, gepaard aan eene steeds welwillende en heusche bejegening, hen dezelve zoo aangenaam mogelijk heeft gemaakt.

BATAVIA, *den* 1*sten Maart* 1858.

J. A. WALESON, *Kolonel der Infanterie.*
P. E. PERK, 1*ste Luit.* » »
G. F. W. BOREL, 2*de Luit.* » *Artillerie.*
C. G. H. COSTER, » » » *Genie.*
J. P. VAN DER EB, 2*de Luit. der Genie.*
M. J. MULDER, » » » »
(582) J. D. VAN ROGGEN, *Off. van Gez.* 3*de kl.*

PASSAGE NAAR NEDERLAND

wordt aangeboden met het snelzeilend Nederlandsch Barkschip
ADRIANA PETRONELLA,
gevoerd door kapitein A. A. MOCK. Dit schip heeft uitmuntende inrigtingen voor passagiers en zal vermoedelijk einde Maart van hier vertrekken.

Voor informatiën gelieve men zich te adresseren te *Soerabaija* aan de heeren *Schimmelpenninck* en Co. en alhier bij

de Agenten
(563) SCHIMMELPENNINCK en Co.

Vracht en Passage naar Samarang,

wordt aangeboden met het Ned. schip **KOOPHANDEL**, kapt. H. DE BOER, om tegen het einde der volgende week te vertrekken.
Adres bij
(567) B. KOPERSMIT en Co.

Passage naar Nederland

met het Nederlandsch Barkschip **Concordent, kapt. F. D. de Wit,** zullende vermoedelijk half April van *Passaruwang* over *Batavia* retourneeren.
Adres bij
de Agenten
(576) VAN OMMEREN RUEB & Co.

Passage naar Samarang

met het Ned. Campagne schip TOLLENS, kapt. *T. van Rossen*, om tegen het eind dezer week derwaarts te vertrekken.
Adres bij
de Agenten,
(573) VAN OMMEREN, RUEB *&* CO.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het Nederl. schip ZEEPLOEG, kapt. *T. H. Kramer*, hebbende uitmuntende inrigtingen voor den overvoer van Passagiers. Genoemd schip zal tegen *medio* der volgende maand de reis direct van hier aanvaarden.
Adres bij den gezagvoerder en
de Agenten,
(597) HAAGER en SCHUURMAN.

Passage naar Cheribon

met het Ned. schip ZEEPLOEG, kapt. *T. H. Kramer*, om in het *begin* der volgende week te vertrekken.
Adres bij den gezagvoerder in het Marine Hotel en bij
de Agenten,
(586) HAAGER en SCHUURMAN.

DE KONINGIN DER NEDERLANDEN
vertrekt
via **MUNTOK** en **RHIOUW** naar
Singapore
op den 12 dezer. Adres
MACLAINE WATSON & Co.
(581) *Directeuren der N. I. Stoomb.*
2 *Maart* 1858.

Voor passage naar Nederland

Wordt aangeboden het Ned. Barkschip *Hendrika* .., W. van Aalburg, varende met eenen geëxamineerden scheepsdoctor, zullende tegen het ... van Maart van *Samarang* ... *Batavia* vertrekken.

Adres bij de heeren *Dorrepaal en Co.* te *Samarang* of bij
de Agenten
(574) VAN OMMEREN RUEB en ...

Vermoedelijk tegen het ... den van April zal er gelegenheid zijn
VOOR PASSAGE NAAR NEDERLAND
met het bijzonder goed ingerigt Campagneschip **Tollens** kapt. **F. van Rossen**, hebbende aan boord eenen geëxamineerden scheepsdocter.

Voor nadere informatien adresseere men zich bij
de Agenten
575) VAN OMMEREN RUEB en C...

BATAVIA.

In den morgen van eergisteren, is Z. E. de Gouverneur-Generaal van *Buitenzorg* ter dezer plaatse aangekomen, ten einde den nieuw benoemden vice-president van den raad van *Nederlandsch-Indië*, den Heer *P. J. B. de Perez*, als zoodanig in die waardigheid te installeren. Na afloop dier plegtigheid, welke in eene zitting van het Hooge bestuur plaats vond, is Z. E. weder naar Buitenzorg vertrokken.

— Bij de Javasche Courant van heden is gevoegd een staat van den stand van het rijstgewas op Java, onder ultimo Januarij 1858, waaruit blijkt dat dezelve was:

Zeer gunstig in de afdeeling Patjitan.
Zeer goed in de residentie Kediri.
Gunstig in de residentien Batavia, Preanger-Regentschappen, Rembang, Soerabaija, Pasoeroean, Bagelen, Madioen en de afdeeling Buitenzorg;
Vrij gunstig in de residentien Bantam, Tagal en Pekalongan;
Goed in de residentien Bezoeki en Banjoemaas.
Vrij goed in de residentien Probolinggo en Kadoe.
Over het algemeen gunstig in de residentien Cheribon en Samarang.
Nog niets van te zeggen in de residentie Japara en de afdeeling Banjoewangi.
Over het algemeen ongunstig in de afdeeling Krawang.

Van de residentien Djocjokarta en Soerakarta waren geene opgave ontvangen.

— Aan hetzelfde blad ontleenen wij de navolgende opgave van de opbrengst der tinmijnen op Banca over het jaar 1857:

Muntok	...50.56	pic.
Jeboes	6,384.58	»
Blinjoe	22,848.46	»
Soengiliat	8,607.57	»
Marawang	15,364.85	»
Pankal pinang	8,038.45	»
Soengislan	9,046.58	»
Koba	1,336.90	»
Toboalij	4,404.44	»
	74,666.24	pik.

De opbrengst bedroeg, in het vorige jaar 1856, 100.6.. pikols, zoodat in 1857 eene mindere hoeveelheid van 25,987.76 pikols is geleverd geworden.

— Ten vervolge van vroegere berigten, zijn wij weder in de gelegenheid gesteld, eenige bijzonderheden omtrent de werkzaamheden der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen in Oost-Indië* medetedeelen.

Des avonds van Vrijdag, 26 Februarij 1858, hield de Maatschappij, in een der locaalen van de Societeit „de Harmonie," de tweede Algemeene Vergadering van het zevende jaar van haar bestaan.

Als leden werden aangenomen de voorgestelde heeren: *W. J. Olland, H. J. Lion, W. Hulshoff, A. N. H. de Vogel, H. Prange, J. M. Roskopff, N. Van der Beek, J. C. van der Bank, Mr. U. J. Huber Noodt* en *J. van Hoek.* Volgens de nieuwe ledenlijst, aan de leden gezonden, bedroeg op 1 Januarij 1858 het getal eereleden der Maatschappij 3 en dat der gewone leden 116. In de commissie tot onderzoek naar de werkzaamheden der Maatschappij, werd de Heer Mr. *T. H. der Kinderen* tot lid benoemd, en zulks in plaats van het afgetreden lid *F. U. van Hengel*, die gedurende vijf jaren het voorzitterschap der commissie heeft vervuld.

De rekening en verantwoording van den penningmeester over het maatschappelijk jaar 1856—1857 was door de vroeger benoemde commissie tot herziening, in orde bevonden.

Uit de volksleesbibliotheek waren, over December, 1857, aan 96 lezers 853 boekdeelen geleend.

In de vergadering werd voorgedragen het, later mede te deelen, door de commissie voor de spaarbank ingediend verslag over het eerste boekjaar van die instelling, loopende van 1 Augustus tot ultimo December 1857, benevens de rekening en verantwoording over dat tijdvak.

Overeenkomstig het reglement voor de spaarbank, benoemde de Vergadering eene commissie van drie leden tot herziening van de balans. De commissie voor de spaarbank had tot afgevaardigde bij het bestuur der Maatschappij gekozen haar lid *H. H. G. Vaupel.* Door diens vertrek naar Europa echter, nam de plaatsvervangende commissaris *H. M. van Dorp* zitting in de commissie. Wijders traden volgens het reglement uit de commissie de leden Mr. *J. Voute*, en *D. Jannette Walen*, die door de Algemeene Vergadering werden herkozen, terwijl de vergadering de Heeren *G. F. de Bruijn Kops* en *H. E. Levert* tot plaatsvervangende commissarissen benoemde. Op het oogenblik bedroeg het getal inleggers in de spaarbank 164 en, over de maand Februarij, was p. m. *f* 4000 in de bank gebragt.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, 3 Maart 1858, No. 18.

Van *Willem I* (Ambarawa) ontvingen wij, onder dagteekening van 19 en 20 Februarij, het volgende berigt:

Reeds meermalen lazen wij mededeelingen in den Java-Bode uit onderscheidene garnizoenen, wat daar zoo al geschiedde tot veraangenaming van het leven des soldaats, doch nimmer heeft zich uit dit groote garnizoen (3e Bat. Infanterie en een groot detachement Artillerie) eene stem doen hooren, wat daar ten dien opzigte gebeurt, waarom wij U omstandig mededeelen, hoe de heugelijke geboortedag van onzen geëerbiedigden Koning hier is gevierd geworden.

Sedert eenigen tijd was men op het denkbeeld gekomen, om ter dier gelegenheid, ten genoege van de vele Europesche militairen van het garnizoen, eene KERMIS te doen plaats hebben, zoo tot proef voor volgende jaren, als ter vervanging van het vroeger mastklimmen, enz. Volkomen heeft men daarin mogen slagen, dank zij der zorg van den militairen commandant (den kolonel Boelhouwer) en die van den genialen 1ste Luitenant Nix, wien de zamenstelling van tenten, spelen, enz. was opgedragen.

Gisteren middag ten 6 ure werd, op de hoeken der vesting en van het kampement, de kermis op oud vaderlandsche wijze ingeluid, terwijl een troep bontgekleede kermisgangers en potsemakers verkondigde, dat het heden te Willem I kermis zoude zijn en deswege het volgende programma mededeelden:

Een uur na afloop der groote parade zullen al de koopleden, kunstemakers enz., zich uit het kampement naar de vesting begeven en wel in de volgende orde:

1. Zes mannen te paard (vreemd uitgedost) tot opening van den trein.
2. Een sloep met roeijers en passagiers, gevolgd door kunstenmakers enz., allen begeleid door muzyk.
3. Een spoortrein, *de locomotief Blucher en 3 waggons*, van de hoofdwacht in het kampement afrijdende en medenemende al de overige marskramers, kunstenmakers, enz.

Op het binnenplein der vesting zijn geplaatst:

Wafel-, poffertjes- en oliekoekkramen.

Galanterie, parfumerie, enz. idem.

Tenten, waarin vertoond zullen worden:

a. De [illegible], waarin de man zijne vrouw en de [illegible].

b. Het [illegible] 5 jaren oud 2,8 voet lang, [illegible] 600 pd. Nederl.

c. De wildeman.

d. De van ouds vermaarde *Amsterdamsche Vier Kroonen*, wijders clowns, koordedansers, kooplieden in augurkjes, kammen, doozen, scharen, veters, enz. Liedjeszangers, de poppenkast, kunsthondjes, draaiborden, weegschalen, wonderdoctors, enz. enz.

In het VIER-KROONENSPEL, zal des avonds, gedurende eene pauze van het GROOTE BAL, dat in de Societeit „DE VERPOOZING," zal worden gegeven, opgevoerd worden:

PIETER SPREEUW OF EEN DAG KERMIS.

Kluchtig Blijspel in één Bedrijf:

en daarna zonder tusschenpoozing een dans door marionetten.

Ten 11 ure des avonds zullen de klepperlui dat uur aankondigen, ten teeken dat de KERMIS is afgeloopen.

Eenige uren na de kermis-inluiding, bragt een der twee alhier bestaande Liedertafels der onderofficieren en manschappen den militairen commandant eene *serenade*, waarover bij ieder de grootste tevredenheid heerschte.

Begunstigd door het fraaiste weder, had heden morgen de groote parade van het schoone garnizoen plaats, waarna aan ieder militair eene halve flesch wijn werd uitgedeeld en er eene verloting volgde van voor den soldaat dienstige goederen, ter waarde van *duizend* gulden.

Na afloop daarvan nam de KERMIS een aanvang en zette de stoet zich volgens het programma in beweging. Helaas! de locomotief vloog echter, reeds even na het afrijden, door het te sterke stoken in brand, doch de passagiers konden zich redden *en er waren geene menschenlevens te betreuren*. Nu ontstond er op het binnenplein der vesting een moeijelijk te beschrijven gejoel van verkleede kermisgasten en van de vele, uit den omtrek tot bijwoning der kermis uitgelokte, vreemdelingen, Chinezen, Inlanders, en bijna het geheele garnizoen van Willem I en *Banjoe Biroe*. Te midden door dit alles heen kroop de brutale schoenpoetser, die voor geen Amsterdamschen onderdeed en geen schoen ongemoeid liet; de wonderdoctor met zijn acoliet deed werkelijk wonderen en zijne zonderlinge voorschriften wekten den lachlust op; harlekein en paljas bragten mede, begeleid door het zoo onmisbare kermismuzyk, het hunne daartoe bij. Verkleede wafelmeisjes, *hare* warme wafeltjes met *hare* groffe *stemmetjes* aanbiedende, gaven zoo hierdoor, als door haar koddig voorkomen, stof tot boert en lach. Voor alle huizen en de Societeit voerden rondreizende muzykanten hunne stukken uit, zoo ook liedjeszangers met hunne guitaren en citers, en de groote prent, voorstellende: *„de bloedige moord van een soldaat en zijn meisje"* was ook niet vergeten.

Op het midden van het plein stond een tent, waarin wijn, bier, limonade enz., doch geen sterke drank verkrijgbaar was.

Alles is gisteren, door het schoonste weder begunstigd, naar wensch afgeloopen en wel werd het doel, om den soldaat eenige aangename oogenblikken te verschaffen, bereikt. Hem werd alzoo afleiding geschonken om niet den geheelen dag in de cantine door te brengen, en zich daar aan het onmatig gebruik van sterken drank over te geven, gelijk, helaas! op dien heugelijken dag maar al te vaak geschiedde. Slechts weinigen gingen nog den ouden weg op; maar de overigen hadden zich zeer goed vermaakt; geene onaangenaamheden grepen er plaats en er hebben zich geen de minste redenen tot ontevredenheid voorgedaan.

Het bal was luisterrijk, de zaal prachtig gedecoreerd. Naast het portret van onzen geëerbiedigden Koning, met bloemkransen versierd, prijkten de vaandels van het garnizoen. Uit den omtrek waren vele dames tot bijwoning van het feest opgekomen en verhoogden het door hare tegenwoordigheid.

Ten 10 ure verscheen onverwacht aan den gezigteinder de, op den 13den Julij des vorigen jaars, zoo zeer gevreesde komeet. In het ZW. opstijgende en langzaam en statig over de vesting heen gaande, ging hij ten 2 ure, 16 minuten in het NO. onder, en hij was zoo kunstig voorgesteld en had in den donkeren nacht zulk eene treffende uitwerking, dat menig toeschouwer in den beginne het denkbeeld van een werkelijke komeet voor oogen te hebben, niet van zich kon afzetten.

Ten 12 ure werd aan den rijk versierden disch plaats genomen, en gedurende het souper stelde de militaire commandant een gepasten toast in op onzen geliefden Koning, waarna het dansen weder werd voortgezet. In de grootste opgeruimdheid over de genoegens van dien dag, keerde ieder huiswaarts en er was slechts ééne stem en die luidde: „Nooit zullen wij dezen dag vergeten; hartelijk dank aan hen, die ons deze aangename oogenblikken deed smaken."

Willem I is thans één der grootste garnizoenen op Java en mag door zijn gezelligen toon en de genoegens, die de plaats oplevert, onder de beste en aangenaamste in Indië geteld worden. Iedereen, doch vooral de tegenwoord'ge militaire commandant brengt daar het zijne bij tot instandhouding van dien goeden geest, en ter vermeerdering van al wat strekken kan, om er het verblijf niet alleen te veraangenamen, maar ook hen, die door overplaatsing als anderzins het garnizoen moeten verlaten, het vertrek van daar ten zeerste te doen betreuren.

Er bestaat een liefhebberij-tooneel, waarop bij beurten officieren en soldaten voorstellingen geven, die zoowel door keuze van stukken als uitvoering meesterlijk uitmuntten. Onder anderen hadden wij den 16den dezer het genoegen, HH. officieren te zien opvoeren: *De Podesta van Padua*, waarover alle lof overbodig is, daar het een algemeene geestdrift en tevredenheid mogt opwekken. Buitendien is men thans bezig met het zamenstellen van een Fransch tooneel, dat weldra door een Hoogduitsch gevolgd zal worden.

Sedert eenige maanden kwamen eenige liefhebbers, die vroeger tot de alhier opgerigte Liedertafel behoord hadden, over een, om eene muzyk-vereeniging daar te stellen. Volkomen gelukte dit plan; het geheele personeel der officieren nam dadelijk deel daaraan en ziet ORPHEUS verrees; zoodat wij aan deze vereeniging, in betrekkelijk korten tijd, verscheidene aangename avonden te danken hebben.

De schiet-club der officieren, sedert het afgeloopen jaar opgerigt, mag zich in haren bloei verheugen. Zeer aangename en nuttige oogenblikken worden daar doorgebragt, en onder het beschermheerschap van den Kolonel Boelhouwer, ziet men die club steeds vooruitgaan.

Sedert eenige maanden is men bezig voor de militaire cantine een tuin aan te leggen, waarvan wij ons ook zeer vele aangename oogenblikken voorstellen, wanneer de muzyk der onderscheidene corpsen, alhier in garnizoen, zich, in een in het midden van denzelven te plaatsen koepel, zal doen hooren. Ook die tuin is zijne voltooijing nabij.

Men verzoekt ons het navolgende in ons blad op te nemen:

Heden den 24 Februarij, heeft de heer *G. L. d' Abo* het huurland Ploembon, gelegen in de residentie Soeracarta, waar hij gedurende een twaalftal jaren gevestigd is geweest, verlaten, ten einde zich met zijne familie te Samarang in te schepen en de reis naar het moederland aan te nemen. Zagen zijne talrijke vrienden hem met leedwezen vertrekken, de Javaansche bevolking, wier beschermer en weldoener hij was, gaf bij deze gelegenheid de ondubbelzinnigste blijken van ware hoogachting en liefde, die zij haren scheidenden Heer en Meester toedraagt. Men moet getuige geweest zijn van die hartroerende bewijzen van gehechtheid, welke den heer *d' Abo* ten deel vielen, om te kunnen beseffen, hoe dankbaar en erkentelijk de harten der Ploembonsche bevolking jegens hem gestemd zijn. Mogen de beden, welke honderde Javanen voor het heil en behoud van den heer *d' Abo*, diens hooggeachte echtgenoote en lieve kinderen ten hemel opzenden, verhooring vinden, dan worden voorzeker ook de wenschen der talrijke vriendenschaar van dit achtbare huisgezin vervuld.

Palembang. De rust werd gedurende de maand Januarij jl. nergens gestoord.

De handel op de hoofdplaats was in die maand minder levendig dan in de maand December van het vorige jaar.

Uit de binnenlanden werden aangevoerd:

4,737 picols rijst, 4,301 do. padi, 2,293 do. kapas. 187 do. getah karet, 3 do. getah pertjah, 51½ thail stofgoud.

Het zoutdebiet bedroeg in die maand 64 knijangs en 5 picols. Aan inkomende en uitgaande regten werd ontvangen eene som van *f* 6,872.96.

In de divisie *Iliran* en *Banjoeassin* stond het rijstgewas goed; men hoopte het weldra te kunnen snijden en daardoor in de heerschende schaarschte aan dat voedingsmiddel te kunnen voorzien.

In de *Lematang Ilier* werd door zware overstroomingen veel schade aangerigt aan de padivelden en groentetuinen der bevolking.

In den nacht van den 14den op den 15den Januarij, zijn de rivieren *Lematang* en *Enim* buiten hare oevers getreden en hebben het civiel en militair-établissement te *Moeara Enim* benevens die doesson en omstreken, ter hoogte van 1,28 Ned. el, overstroomd. Op den 16den rees het water nog 0,16 Ned. el, waarna het begon te vallen.

Op den 21sten Januarij waren de rivieren weder binnen hare oevers getreden en werden *Moeara Enim* en omstreken weder droog. Den 23sten daaropvolgende werd *Moeara Enim* op nieuw overstroomd en 1,12 Ned. el onder water gezet, doch den volgenden dag begon het water, na nog 0,13 Ned. el gerezen te zijn, weder te vallen.

De veroorzaakte schade is vrij aanzienlijk; op sommige plaatsen is een derde gedeelte van het te veldstaande padigewas verloren geraakt, terwijl vier bruggen van den grooten landweg nagenoeg geheel door den stroom weggeslagen en vier andere zwaar beschadigd zijn.

De handel was te *Moeara Enim* zeer levendig.

In de *Moessi Ilier* heeft zich op de hooge of talanggronden eene ziekte in het padigewas geopenbaard; de lage velden waren nog niet door de rivieren overspoeld, hetgeen in vruchtbare jaren steeds plaats heeft en waarvan het welslagen van den oogst grootendeels afhankelijk schijnt te zijn.

In de beneden marga's der *Lematang Oeloe* hebben de overstroomingen mede vele schade aangerigt.

In de marga *Poentang Merapi* zijn zes doesons, langs de *Lematang-rivier* gelegen, geheel overstroomd en een gelijk getal bruggen weggeslagen. De te veld staande padi en andere aanplantingen benevens eenige gereedschappen voor den landbouw en 43 praauwtjes zijn daarbij verloren gegaan. Het door de bevolking dier marga geleden verlies wordt geschat op *f* 1,803.

Ook in de marga *Sindang Bliti*, devisie *Moessi Oeloe*, heeft zich in de te veld staande padi eene ziekte vertoond.

Te *Moeara Doea* was de handel met de grensdistricten vrij levendig.

Ongeveer 600 *Kesammers* en *Makahauers* kwamen daar met verschillende producten, gedurende de maand Januarij, ten handel.

Celebes en Onderhoorigheden. — De berigten, loopende tot medio Februarij, behelzen het volgende:

Op den 16den Januarij zijn in de kampong *Malajoe*, hoofdplaats *Macasser*, 18 huizen afgebrand en 11 huizen omvergehaald, om het verder uitbreiden van den brand tegen te gaan.

De schade wordt geschat op *f* 20,000.

Ten gevolge van overstrooming der rivieren in de *Noorder districten* hebben de wegen en bruggen schade geleden. De bruggen zijn bereids zooveel mogelijk hersteld.

Aan de waterleidingen van *Bantimoeroeng* hebben eenige doorbraken plaats gehad.

In de *Noorder-districten* is de bevolking bezig met het beploegen en beplanten der padivelden.

In de *Zuider-districten* vordert het planten van padi goed, terwijl men te *Boeloekoemba* en *Bonthain* reeds bezig is met het oogsten.

— Van gouvernementswege is te *Timor Koepang* ten behoeve van de garnizoenen *Atapoepoe* en *Timor Koepang*, een contract gesloten voor de levering gedurende drie achtereenvolgende jaren, gerekend van en met den 1sten Julij 1857 tot en met den laatsten Junij 1860, van rijst, koffij en olie, tegen de navolgende prijzen, als:

Rijst	per 125 Amst. pd.	tegen	*f*	9,90.
Koffij	» » »	»	»	30,—.
Olie	» Ind. kan	»	»	0,80.

(*Jav. Ct.*)

Soerabaya, 25 *Februarij*. Heden morgen ten zeven ure werd alhier, op de nieuwe passeerbaan, de straffe des doods door den kogel voltrokken aan den europeschen flankeur . . . ., van het 14de bataillon infanterie, daartoe veroordeeld ter zake van feitelijke insubordinatie, door het toebrengen van een bajonetsteek aan zijn sergeant-majoor.

De veroordeelde, die, gedurende de laatste dagen, het meeste berouw heeft betoond en zelfs zijn slagtoffer, om vergiffenis moet hebben gevraagd, heeft zijne straf met de meeste kalmte en gelatenheid ondergaan.

— Dingsdag ll., 23 dezer, is alhier, bij openbare vendutie, het blok en de inventaris van het alhier ter reede liggende Engelsche schip *Limehouse* verkocht geworden aan een ingezetene dezer plaats, voor den prijs van *f* 15200.

— Zondag morgen jl. heeft er, aan boord van het Ned. schip *Christina Helena*, liggende in het bassin alhier, een droevig ongeluk plaats gehad. Des morgens even na 5 ure vermiste men één der scheepsjongens. Hem nergens kunnende vinden, haalde de baas timmerman een drif, waarmede hij rondom het schip ging visschen, met dat gevolg dat hij, bij den eersten trek, het lijk van den ongelukkigen jongeling ophaalde.

Naar wij vernemen was hij een eenige, veel belovende zoon van brave ouders.

— Donderdag nacht jl. is de loodsboot, onder bevel van den loods Noothdwang, in zee zijnde door eene hoos omgeslagen. Gelukkig zijn bij dat ongeval geene menschenlevens te betreuren. (*Oostpost.*)

NEDERLAND.

Amsterdam, 7 Januarij. Heden in den vroegen morgen overleed alhier de weleerw. zeer gel. heer *Wilhelm Broes*, commandeur der orde van den Nederl. Leeuw, sinds eenige jaren rustend predikant der Nederd. herv. gemeente hier ter stede. Hij bereikte den ouderdom van 91 jaren en circa 3 maanden. Zijn eerste standplaats was Voorschoten bij Leiden, alwaar hij voor eene benoeming, door prins *Willem V*, naar *Breda* bedankte; later verwisselde hij die standplaats met *Zutphen*, waar hij de opvolger werd van den beroemden *J. F. Martinet*; van daar vertrok hij naar *Leiden*, waar hij, ten jare 1807 (12 Jan.) bij de ramp, door het springen van een kruidschip veroorzaakt, als [illegible] wonder den dood ontkwam, van welke [illegible] hij ten vorigen jare na vijftig jaren nog [illegible] mogt vieren; ten zelfden jare kwam hij over [illegible] gemeente van *Amsterdam*, waar ook zijn vader *Petrus Broes* predikant was geweest, welke gemeente hij diende tot aan zijn emeritaat, en nog steeds daarna in onderscheidene betrekkingen. Ook is hij langen tijd lid van het hoogere kerkbestuur geweest; [illegible] het laatst overgebleven lid der Z. M. adviserende commissie en der synode van 1816. Zijne werken zijn vele, waaronder zijn „Kerk en staat in onderlinge betrekking", eene eerste plaats bekleedt. Tot aan den laatsten zijner dagen bleef hij onvermoeid werkzaam, zijn blik even helder, en met

belangstelling gadeslaan wat de kerk- en wereldgeschiedenis opleverden; zoomede kennisnemen van al wat op het gebied der godgeleerdheid en letteren in het licht verschenen, hetwelk hij met onbevangen oordeel beschouwde. Het grootere werk van zijn rusttijd is de dusgenaamde *Tekstenrol*, in vier, steeds meer uitgebreide uitgaven verschenen, buiten den handel en kosteloos door hem aan collegien en aankomende theologen verstrekt. Hij was een man van de grootste geestesgaven en het voortreffelijkst karakter, uitstekend door vredezin en verstandige weldadigheid. Zijn verlies zal door velen diep worden gevoeld.

ENGELAND.

Te Liverpool is de *Margaret Deane* aangekomen, met tijdingen uit Bahia, loopende tot 27 November, zijnde dus drie dagen later dan de tot dusverre bekende. Het staatkundig nieuws uit Brazilie is van weinig beteekenis. Voor suiker kon men de vorige prijzen niet meer bedingen. Katoen kalm; wissel op Londen 26 1/4.

— De eerste inlichtingen omtrent den aard van de Indische bill, welke lord Palmerston voornemens is bij het parlement in te dienen, vindt men in een leidend artikel van de *Daily-News*. Het blad zegt de bijzonderheden uit verscheidene goed onderrigte bronnen geput te hebben en waarborgt de juistheid van het plan, als geheel genomen. Mogt het in eenige bijzaken onjuist zijn, zegt de *Daily-News*, dan moet het ministerie zijn eigene lezing maar openbaar maken. De grondslagen van de bill zouden dan de volgende zijn: De politieke aangelegenheden van Indie komen onder de directe leiding van een lid van het cabinet, dat tevens lid van het Hoogerhuis is, en dat al de posten, met uitzondering van één, zal kunnen vergeven. Dat lid van het cabinet zal president van een raad (*Council*) zijn, aan welken laatsten beraadslagende (*Consultative*) functien toevertrouwd zullen worden; hij zal geen bevoegheid tot besturen en ook geene uitvoerende magt bezitten. De leden van dien raad zijn zes in getal en voor de eerste maal uit het bestaande hof van directeuren te kiezen. Het Europesche gedeelte van het Indische leger zal (aanzienlijk vermeerderd) uitsluitend onder de kroon geplaatst worden; al de tot het leger betreffende bepalingen en bevelen zullen gegeven worden door de tusschenkomst van de generaliteit (*Horseguards*) en alle militaire aanstellingen gaan van hetzelfde departement uit. Het inlandsche leger wordt aan de bescherming der plaatselijke regering in Indië toevertrouwd. De Indische afdeelingen der dienst zullen van die van het moederland gescheiden blijven en de kosten er van zullen uitsluitend uit de staats-inkomsten van Indië bestreden worden. — Lord Clanricarde wordt tevens door de *Daily News* als de eerste minister voor Indië aangewezen.

In zijne critische toelichting van dit plan zegt de *Daily-News* onder anderen: „Wat als een eerste gevolg van dezen maatregel treffend in het oog springt, is de ontzettende vermeerdering, die de magt der kroon ondergaan zal. Het Europesche leger zal aan de jaarlijksche controle van het parlement onttrokken worden. Het regt, aan den opperbevelhebber toekomende, om de posten te begeven, — een officier, die heden ten dage als de meer intime, meer onmiddelijke dienaar der kroon te beschouwen is, die bij alle wisseling der partijen in het parlement steeds onafhankelijk blijft, — zal eene fabelachtige uitbreiding ondergaan. Zoo lang lord Hardinge aan het hoofd van leger stond, werd elk militair document den prins gemaal ter goedkeuring aangeboden en men vermoedt, dat dit gebruik sedert den dood van lord Hardinge niet geheel en al is afgeschaft.

Wanneer het parlement de overdragt van het Europesch Indisch leger in de handen der Horseguards goedkeurt, dan zal de magt der kroon op eene gevaarlijke hoogte gebragt worden. In gelijke verhouding zal de politieke invloed der regering stijgen. Voor het verlies der zoogenaamde *Colonial Patronage*, — daar aan de kolonien toegestaan is, zichzelven te besturen, — zal het cabinet meer dan schadeloos gesteld zijn. Indië zal een omheind wildpark voor de aristokratie en hare werktuigen in het parlement en onder de kiezers worden. Het beheer van Indië zal daarbij echter niet aan degelijkheid winnen. Lord Palmerston streeft er alleen naar, de ontevredenheid over het thans bestaande regeringsstelsel tot de verwezenlijking van zijn eigen lievelingsplan te bezigen. De voorgestelde beroeping van de directeuren der Oost-Indische Compagnie in den toekomstigen Indischen raad is bewijs genoeg, dat de regering aan de tegenwoordige staatkunde in Indië niets heeft te verwijten en geen voornemen heeft haar te veranderen. De staatkundige omkooping in Engela d zal vermeerden, het bestuur van Indië slechter worden."

Terwijl de *Daily-News* vervolgens de elementen van den tegenstand tegen het regeringsplan nagaat, erkent het blad, dat het zeer twijfelachtig is, of omtrent de Indische regeringskwestie in Engeland in het geheel eene openbare meening bestaat. De belangstelling van het publiek voor Indië is aan het dalen, nadat de eerste sensatie over de moord- en strijdverhalen uitgeput is geraakt. De vereenigingen voor het bekeeringswerk zijn verschillende meeningen toegedaan, en over het meerendeel zelfs geen vrienden der Oost-Indische Compagnie. Wat tot de ambtenaren der Compagnie betrekking heeft als ook het koninklijke gedeelte van het Europesche leger in Indië, schijnt neutraal. De houders der Indische fondsen hebben reeds lang alle kracht tot tegenstand verloren, en lord Palmerston zal waarschijnlijk wel gelijk hebben als hij meent, dat de directeuren der Compagnie zijn bill niet ernstig bestrijden zullen. Zes van de achttien zijn toch door de regering benoemd; van de overige twaalf zijn eenige te bejaard, om zich met een ernstigen strijd in te laten, terwijl anderen zich troosten met het denkbeeld, dat zij, bij eene vriendschappelijke houding tegenover de regering, uitzigt hebben op een zetel in den raad van zes. Er moet alzoo een beroep gedaan worden op het groote publiek. Er moet eene publieke opinie over deze hoogst belangrijke kwestie in het leven geroepen worden, opdat het lord Palmerston niet gelukke, zijn bill door het parlement te *smokkelen* en opdat dit gevaarlijk keerpunt in Engelands geschiedenis gelukkig vermeden worde.

— Herhaaldelijk is gesproken van het waarschijnlijk lot van Dr. *Vogel*, den bekenden reiziger in Midden Afrika. Niettegenstaande de mededeeling van lord *Clarendon* aan de geogr. maatsch. te Londen omtrent *Vogel's* dood, blijft die zaak onzeker, door een schrijven van den heer *Neimans*, van 20 November uit Alexandrie gedagteekend. De heer *Neimans* heeft, in den afgeloopen zomer, op eene reis naar Arabië, gelegenheid gehad, om onderscheidene Mekka-bedevaartgangers uit de binnenlanden van Afrika, over het lot van *Vogel* te ondervragen. Alle ontvangen inlichtingen kwamen daarin overeen, dat *Abd-el-Wahad* (*Vogel*) niet gedood is, maar door den sultan van Wadai gevangen gehouden wordt. Deze pelgrims beschrijven dien sultan als een hardvochtig, inhalig en listig man. De mededeeling van den gezant van den sultan van Darfur, *Seid Mohammed-el-Schingiti*, volgens welke Dr. *Vogel*, wegens het beklimmen van den heiligen berg, gedood is, kan reeds daarom in twijfel worden getrokken, omdat er tusschen de beheerschers van Darfur en Wadai geen zeer goede verstandhouding bestaat, zoodat *Seid Mohammed-el-Schingiti*, uit naijver, slecht onderrigt kan zijn. De heer *Neimans* is reeds naar Wadai vertrokken; welligt komt van hem spoedig de tijding, dat Dr. *Vogel* nog leeft, althans zal men meer zekerheid over zijn lot verkrijgen.

FRANKRIJK.

Parijs 7 Jan. Uit *Parijs* verneemt men thans eenige meer bepaalde bijzonderheden. betreffende de strekking van de instruc- tien, die door de Fransche regering gezonden zijn aan den admiraal *Rigault de Genouilly*, aangaande de Chinesche aangelegenheden. Het blijkt nu, dat die instructiën geene betrekking hebben op de operatien tegen *Canton*, die toch vermoedelijk reeds aangevangen zijn, voor dat de admiraal in het bezit kan komen van de dépêches zijner regering; zij doelen alleenlijk op het gedrag van den admiraal na de eventuele inname van *Canton*. Bij nader inzien komt dit ook overeen met den inhoud der eerste telegrafische dépêche, vermits daarin werd gezegd, dat de admiraal moest ophouden met in gemeenschap met *Engeland* te handelen, hetgeen van zelf de goedkeuring behelsde van iedere gemeenschappelijke handeling, die vóór het aankomen der nieuwe instructiën had plaats gehad. Indien *Canton* dus eenmaal genomen is, dan trekt de *Fransche* marine zich terug, en zal, in stede van den oorlog tegen *China* voort te zetten, langs de kusten van *Anum of Cochin-China* andere minder moeijelijk te bereiken voordeelen trachten te behalen, die voor *Frankrijk* te gewenschter zullen zijn al naar mate het ze niet met *Engeland* te deelen heeft, maar wel met *Spanje*, dat, als mogendheid van den tweeden rang, eene betrekkelijk meer ondergeschikte rol zal te vervullen hebben. Het blijkt overigens, dat *Spanje* de voorstellen van *Frankrijk* te dien aanzien heeft aangenomen, zoodat beide mogendheden gemeenschappelijk tegen *Cochin-China* zullen optreden.

— Uit *Marseille* wordt gemeld, dat aldaar de finantiële stand van zaken aanmerkelijk verbeterd is. Voortdurend vloeit er veel edel metaal heen, zoowel uit de *Levant* als uit *Italie en Spanje*, terwijl de door sommige huizen ondervonden geldelijke moeijelijkheden geene andere ongunstige gevolgen zullen na zich slepen.

Parijs 8 Januarij. Men verzekert dat er reeds onderhandelingen hebben plaats gehad tusschen onze regering en die van Spanje, betreffende de expeditie tegen Cochin-China; die onderhandelingen moeten, naar men er bij voegt, met een goed gevolg bekroond zijn, daar de Spaansche regering beloofd zou hebben, aan die expeditie deel te willen nemen, tot welk einde een gedeelte van het garnizoen op de Philippijnsche eilanden zal gebezigd worden.

Het behoeft wel niet gezegd te worden, dat aan die medewerking van Spanje, in geval de expeditie mogt slagen, voordeelen verbonden zullen zijn, die voor Spanje vooral daarom wenschelijk zijn, omdat het zijn invloed in gindsche streken gaarne hersteld zal willen zien.

— Wij ontleenen aan de *Revue et Gazette des Théâtres*, van 7 Januarij, de volgende bijzonderheden omtrent het

Leven en overlijden van Mademoiselle Rachel.

Maandag ll. bragt een telegraphisch berigt, gedagteekend uit *Marseille*, in den loop van den dag, de tijding van het overlijden der groote artiste naar *Parijs* over. Mlle. *Rachel* heeft, in den nacht van den 3den op den 4den Januarij, te midden der folteringen van eenen doodstrijd, die reeds meer dan een jaar geleden begonnen was, den geest gegeven.

Iedereen verwachtte dat overlijden: al de voorzorgen der openbare bulletins omtrent de gezondheid der beroemde zieke, gedurende drie maanden, konden haren wanhopenden toestand noch bewimpelen, noch onse ongerustheid bedriegen. *Mademoiselle Rachel* was onherroepelijk den dood gewijd en in allen geval beschouwden men haar voor altijd voor de kunst verloren, die zij met zooveel glans ten dienste heeft gestaan. Haar overlijden verwondert niemand, maar treft iedereen smartelijk. Zonder de hevigste droefheid kan men dat groote vernuft, die koningin der kunst, die verhevene persoonlijkheid niet zien verdwijnen en het is een ongelukkig en beklagenswaardig tooneel, den dood zijne magt over die bevoorregte kunstenares, over die nog zoo jonge vrouw, die te regt nog op een tal van genoegelijke jaren kon rekenen, te zien uitoefenen.

Helaas! wat blijft thans over van al die zegepraal, talenten en jeugd? Eene herinnering en ontroostbaar verdriet.

De Comédie Française hield maandag relache ter gelegenheid van dat smartelijk overlijden, zelfs dengenen, die er het best op waren voorbereid, verbijstert. Binnen weinige dagen zal zij treurigen pligt te vervullen hebben, namelijk die, van het stoffelijk overschot der artiste, die eens haar grootsten roem uitmaakte en waarop zij altijd trotsch zal wezen, naar deszelfs laatste rustplaats te vergezellen.

Het lijk van *Mademoiselle Rachel* zal naar *Parijs* worden overgebragt en die stad, de zetel van het vernuft, voorzeker eene prachtige uitvaart schenken aan eene kunstenares, wier nagedachtenis te vereeren, [...] aan zich zelve verschuldigd is.

In de *Paijs* worden door den heer *G. Claudi*[...] eenige bijzonderheden omtrent haar overlijden medegedeel[...]

Mademoiselle Rachel is te Canet, nabij Toulo[...] op een buitenverblijf, dat de heer Sardou ter ha[...] beschikking had gesteld en waar zij, op last der gene[...]heeren, den winter moest doorbrengen, overleden. Ha[...] doodstrijd was lang en smartelijk. Sedert Zaturdag [...] had eene harer zusters, die haar oppaste, het noodlo[...]tig oogenblik ziende naderen, uit Nice een Rabbijn o[...]boden, die des Maandags nog tijdig genoeg aankwa[...] om aan haar hoofdeinde, de door de Joodsche godsdien[...] voorgeschrevene gebeden op te zeggen.

Tegen den middag loosde *Mademoiselle Rachel* ha[...] laatsten zucht. Een telegraphisch berigt, aan een bijzo[...]deren vriend der familie, belastte hem met de zorg om deze droevige tijding aan de ouders der overlede[...] mede te deelen

Omtrent het leven der beroemde treurspelspeelster le[...] wij het volgende:

Mademoiselle Félix Rachel werd in 1820, va[...] Israelitische, tot de armoedigste klasse der bevolki[...] behoorende, ouders geboren. Langen tijd liep zij [...] koffijhuizen en openbare plaatsen van *Lijon* af, [...] bevende stem eenige armzalige vaudevilles zingende, d[...] zij, met de krijschende accoorden eener oude guitar[...] vergezelde, doch niet alle dagen, bij het vallen van de[...] avond, het noodige geld medebrengende, om voor de[...] volgenden dag brood te koopen. Op die wijze kwa[...] zij, met korte dagreizen en zonder andere hulpmidde[...]len dan hare liederen, te *Parijs*. De hulp van eenig[...] geloofsgenooten, in de arme familie belang stellende kwam hare ellende te gemoet en stelde den vader va[...] *Rachel* in staat, haar de lessen van het conservatoriu[...] te doen volgen.

Op 16 jarigen ouderdom in 1837, debuteerde zij als het ware geheel onbekend, op het Gymnasium in d[...] vaudeville La Vendéenne en de gezworen uitdeelers va[...] den roem, de vorsten der critiek, de *maarschalken van Frankrijk* van de feuilleton, verwaardigden zich niet acht op haar te slaan. Alleen sprak *Jules Janin* van haar en voorzag (*Feuilleton van het Journal des Débats* 2 *Mei* 1837) dadelijk, dat zij den aanleg bezat eene groote kunstenares te worden. *Mlle. Rachel*, genoodzaakt de vaudeville te spelen, deed het tegen wil en dank, want zij kende zich zelve genoeg, om niet te weten, dat zulks hare roeping niet was. Dan zij hoopte daardoor als *utilité* geëngageerd te worden, tegen 12 a 1500 fr. in het jaar, en op die wijs had zij ten minste haar dagelijksch brood. Om die reden brak zij hare lessen in de declamatie, die zij in het Conservatorium, onder de bekwame leiding van *Samson* genoot, niet af. Eindelijk kwam de plegtige dag harer eerste optrede op het tooneel van den schouwburg der straat *Richelieu* (7 September 1837) in tegenwoordigheid van een vijftigtal onverzaagde liefhebbers, gewoon als zij zijn, ten allen tijde hunne siesta in de Comedie Française te doen en der muzijkanten van het orchest, die gij kent. De ontvangst bedroeg 300 en eenige francs. Terwijl het ongelukkige kind haar uiterste best deed op het tooneel, wandelde de critiek met minachting in de foijer en hield zich onledig met over staatkunde te redekavelen. Groot was derhalve de verwondering der Parijsche wereld, toen zij de feuilleton van het *Journal des Débats* van den volgenden Maandag, 10 September, las, waarin *Jules Janin*, gewoon overal en altijd volgens zijn geweten zijn beroep van criticus uit te oefenen, met die zonderlinge uitroepingen van bewondering, waarvan hij alleen het geheim schijnt te bezitten, zijnen lezers mededeelde, dat het treurspel van *Racine* en *Corneille*, dat men voor altijd begraven achtte, een nieuw leven en voor langen tijd te gemoet ging, te danken aan de voorzienende hand van het toeval, die hetzelve in de débutante eene tolk toezond, uit ingeschapen gevoel het genie en de gedachte onzer classieke schrijvers radende.

Hoe en van waar weet men niet, en toch was eene groote en bewonderingswaardige treurspeelster tot ons gekomen en die heeren hadden het niet eens ontwaard. Vooronderstelde dat *Jules Janin* op dat oogenblik op reis, ziek of naar de baden was geweest en niemand had acht geslagen op het eerste optreden van Mlle. *Rachel*, en de Comédie Française verloor voor altijd de onvergelijke artiste, die te gelijkertijd haar roem en fortuin heeft uitgemaakt. Waar hangt iemands roep niet wel van af! Overigens was de opvoeding van Mlle. *Rachel* op dat oogenblik nog zeer onvolmaakt, want *Jules Janin* verhaalt, dat hij, eenige dagen na het uitkomen van zijn artikel, op een morgen van haar het bezoek ontvangende, dat alle débutanten den kunstregter van het *Journal des Débats* verschuldigd zijn, *Hermione* hem met hare zachtste stem toevoegde: *C'est moi qui j'étais t-au Gymnase l'an passé*, waarop *Jules Janin*, met een onbetaalbaar glimlachje, antwoordde: *Nous le savions.*

Gedurende hare 24 eerste voorstellingen, haar optreden, nam de ontvangst van 303 tot 6,131 fr. toe, en de geheele opbrengst der ontvangsten over al de voorstellingen van Mlle. *Rachel*, van Junij 1838 tot April 1855, beliep 4,394,231 fr. en 10 cents.

De begravenis van Mlle. *Rachel* heeft plaats gehad te *Parijs*, op den 8sten Januarij, des morgens ten 11 ure.

DUITSCHLAND.

Volgens een schrijven uit Frankfort, zal de commissie van den bondsdag, belast met het uitbrengen van een rapport over de Holstein-Lauenburgsche aangelegenheid, der bondsvergadering voorstellen, aan de Deensche regering een termijn van drie maanden toe te staan, om binnen dezen de door haar in het beheer dier hertogdommen gemaakte veranderingen, in overeenstemming te brengen met de bondswetten en de door deze regering vroeger op zich genomen verpligtingen. Dit voorstel zal, naar alle waarschijnlijkheid, met eenparigheid van stemmen door de vergadering aangenomen worden. Men twijfelt te Frankfort echter zeer, of het Deensche cabinet zich bereidwillig aan dit besluit zal onderwerpen. Men gelooft veel meer, dat het een ontwijkend antwoord

zal geven, ten einde tijd te winnen, om, in afwachting van eenige gunstige eventualiteit, zich aan de uitvoering van dit besluit te onttrekken. Het gerucht, dat de Fransche regering aan haren gezant te Kopenhagen zou opgedragen hebben, bij het Deensche cabinet op toegevendheid aan te dringen, vindt daar weinig geloof. Men wil integendeel weten, dat de jongste instructien, welke deze gezant van Parijs heeft ontvangen, niets minder dan gunstig voor Duitschland luiden. De tegenstand van Denemarken kan alleen verklaard worden door het uitzigt op vreemden bijstand, vooral op de tusschenkomst van keizer Napoleon, die zoo gaarne als bemiddelaar in de Europesche geschillen wenscht op te treden.

— Hetgeen zich bij de tegenwoordige handelscrisis wel liet verwachten, dat namelijk de Leipziger mis niet zeer gunstig zou uitvallen, wordt bevestigd. Vooral luiden de berigten ongunstig ten opzigte van alle artikelen van weelde, van den anders zoo belangrijken omzet in lakens en andere wollen stoffen. Met uitzondering van eenige zeer beperkte aankoopen voor binnenlandsche en Nederlandsche rekening, werd bijna niets voor buitenlandsche exportatie gekocht. Ten gevolge hiervan zijn de prijzen dan ook merkelijk gedaald. Van leder en huiden bedraagt deze daling reeds meer dan 20 pCt. Zonder de voorschotten der onlangs aldaar opgerigte beleenbank, zouden verscheidene huizen hunne betalingen hebben moeten schorsen.

Berlijn, 7 Januarij. Bij cabinets-order, gedagteekend Charlottenburg van den 6den, verzoekt en belast de koning den prins van Pruissen, na den 23sten dezer, nog drie maanden de algeheele leiding der zaken te blijven waarnemen.

De prins van Pruissen heeft, bij een manifest, aan het ministerie van staat bepaald, dat, bij den verderen duur van het regentschap, alles blijft op den voet, zooals bij het manifest dd. 24 October 1857 bepaald was. Het manifest sluit met de bede, dat de herstelling des konings weldra volkomen zijn moge.

— De Oostenrijksche regering blijft voortdurend het gevoelen verdedigen, dat de kwestie der vrije scheepvaart op den Donau niet aan de Parijsche conferentie ter beslissing moet worden onderworpen, nu de internationale commissie de overeenkomst dienaangaande reeds geregeld heeft, eene overeenkomst, die vooral voor Oostenrijk gunstig is, zelfs daar waar die rivier buiten de grenzen van zijn gebied loopt. Zoo als men weet, heeft Frankrijk zich sterk tegen deze zienswijze van Oostenrijk verklaard. Doch nu komt ook de *Times*, die Oostenrijks gedrag afkeurt. Zij verwijt het, dat het de voordeelen, voortvloeijende uit de vrije scheepvaart op den Donau in de Vorstendommen, alleen voor zich wil behouden, niettegenstaande deze provincien hebben te kennen gegeven, dat zij voor 's lands voortbrengselen aan eene meer algemeene Europesche ruiling van producten behoefte hebben.

— De vestingwerken van Weenen zullen gesloopt worden. Eerlang zal met ijver een aanvang gemaakt worden met het afbreken der bastions en het dempen der stadsgrachten, waartoe de hulp van soldaten zal gebezigd worden. De bouwplaatsen zullen onder voorwaarde, dat het huis binnen 5 jaren gereed zal zijn, niet dadelijk contant betaald worden, maar aan de bouwlustigen zullen behoorlijke termijnen en 25-jarige vrijheid van belasting verleend worden. Ook de Joodsche bevolking zal, naar men verneemt, het regt verkrijgen, om in dit nieuwe stadsdeel huizen voor zich te bouwen. Voor den technischen arbeid, aanschaffing van bouwstof en het onder dak brengen van het werkvolk, zal eene commissie, onder het voorzitterschap van den policie-directeur von Czapka, benoemd worden. De groote voordeelen van deze grootsche onderneming, omtrent wier tot stand komen de minister van binnenl. zaken, baron v. Bach, zooveel bijgedragen heeft, kan men nog niet overzien, maar de uitvoering zal aan den keizer, gelijk een dagblad aanmerkt, in de geschiedenis den bijnaam *fundator* verzekeren.

Weenen, 8 *Januarij*. Wegens het overlijden van den maarschalk Radetzky, zal het geheele leger en de vloot, gedurende 14 dagen, den rouw aannemen. In elke militaire standplaats zal een godsdienstoefening ter nagedachtenis van den overledene gehouden worden. De keizer heeft bevolen, dat het naar Radetzky genoemde huzaren-regement ten eeuwigen dage dien naam zal behouden. In een eigenhandigen brief van den keizer aan graaf Theodor Radetzky, generaal-majoor en zoon van den overledene, betuigt Frans Jozef zijn leedwezen over het verlies van den maarschalk, en aan het slot van den brief zegt hij: «Het zal een onderwerp Mijner ernstige zorg zijn, de nagedachtenis van den grooten man op eene eigenaardige wijze te vereeren, en de herinnering van zijne verdiensten jegens Mij, Mijn huis en het Vaderland door een blijvend gedenkteeken aan het nageslacht over te leveren."

ZWITSERLAND.

Uit Zürich wordt zeer geklaagd over den volkomen stilstand in den handel van zijden waren. Bestellingen, die nog van tijd tot tijd komen, worden niet geëffectueerd, omdat men niemand meer vertrouwt. De fabriekanten begeven zich in persoon naar Duitschland, om hun nog zeer aanzienlijken voorraad tot zeer lage prijzen, maar tegen contante betaling af te zetten.

ITALIE.

Een brief uit Napels van 29 Dec. meldt, dat de provincien Bari en het principato Ulteriore meer geleden hebben van de aardbeving dan men aanvankelijk gevreesd had. Men siddert bij de bijzonderheden, die men omtrent de ongelukken mededeelt en die alles overtreffen wat tot dusver gemeld is. Eene dépêche van den intendant van Palermo, die te Palla was, meldt, dat het getal der reeds opgegravene lijken ter dezer plaatse reeds meer dan 2000 bedraagt en dat dit vreeselijk werk nog niet afgeloopen was. Verder hebben Pertosa, Atena en Auletta het meest gleden. Al deze plaatsen zijn geheel vernield, met uitzondering van Auletta. Hierop volgen Padula en S. Pietro, Sala, Diano, Sassano, Montesalto, Arsenio en Sapri. Op deze laatste plaatsen bedraagt het getal omgekomenen 2600. Men begroot het getal van hen, die om het leven gekomen zijn, op meer dan 30,000. Te Montemurro bleven slechts eenige personen in het leven, te Tramubolla verongelukten $^5/_6$ van de bewoners en te Saponara moet niemand behouden zijn. Te Buenza, dat ook geheel in puin ligt, opende zich de aarde op verscheidene punten. Men vond onder de bouwvallen der huizen tot dusverre meer dan 500 lijken. Te Guardea zijn 100 personen omgekomen en nog meer gewond. In het Principato Citeriore heeft ook Pertos zeer geleden, alwaar slechts 40 personen nog in leven gevonden worden. De nadere bijzonderheden, welk men van tijd tot tijd omtrent deze gebeurtenis verneemt, luiden ijzingwekkend. Geheele familien zijn vergaan. Te Pertos vond men onder het puin een huis, waarin de geheele familie, uit 7 personen bestaande, was omgekomen, behalve alleen de moeder, die dadelijk krankzinnig werd, toen zij haar vreeselijk verlies vernam.

— Te Nizza is de typhus uitgebroken, ten gevolge waarvan zeer vele vreemdelingen, die daar verblijf hielden, uit de stad gevlugt zijn. De groothertogin van Baden en de hertogin van Hamilton behooren daar onder; zij zullen de nog overige wintermaanden te Cannes doorbrengen.

SPANJE.

De koningin van Spanje heeft doctor Corral, die eenige dagen vooraf verklaard had, dat zij van een zoon zou verlost worden, eene prachtige geldbeurs met 1000 oncen goud (de once van 84 francs) doen toekomen, alsmede een kostbaar tooisel van diamanten voor zijne echtgenoote; terwijl zij hem een visitekaartje gezonden heeft met het adres: *Aan den markies der ware profetie.*

TURKIJE.

Tijdingen uit Constantinopel bevestigen, dat de goede verstandhouding tusschen den heer de Thouvenel en Redschid-pacha hersteld is. Tevens blijkt er uit, dat de divan van Wallachije uit eigen beweging uiteengegaan is. Niettemin wordt bij herhaling verzekerd, dat de firman tot ontbinding bestaat en dat de Porte voornemens is aan beide divans, dien van Moldavie en dien van Wallachije, door speciale commissarissen, dit te laten notificeren.

AMERIKA.

Per *Europa* zijn § 2.337.742 aan specie en eene mail uit New-York van 23 December ontvangen. In den senaat te Washington is de bill, betreffende de uitgifte van § 20 000.000 schatkitsbilletten aangenomen. Hare nominale waarde zal niet beneden 100 zijn; zij zullen 6 pCt. rente dragen en moeten binnen den tijd van een jaar afgelost worden. In den senaat werd weder de benoeming van den heer Lamar uit Texas tot gezant voor Centraal-Amerika bevestigd en eene resolutie aangenomen, krachtens welke al de, op de te Greytown door particulieren geleden verliezen betrekkelijke, correspondentien zullen worden overgelegd. De heer Douglas had in den senaat en de heer Banks in het huis der vertegenwoordigers een bill ingediend, door welke de inwoners van Kansas gemagtigd zouden worden eene eigene staatsregeling te vormen.

Door de regering zijn aan al de militaire en burgerlijke autoriteiten van het Zuiden instructien gezonden, om elk schip, dat aan Walker versterkingen mogt willen overbrengen, en ook zijne stoomboot *Fashion* aan de kust van Nicaragua aan te houden. Het fregat *Jamestown* had bevel ontvangen, naar Greytown te stevenen, terwijl kapitein Chatard van de *Saratoga* teruggeroepen is, omdat hij de landing van Walker niet verhinderd heeft.

Walker, de gouverneur van Kansas, heeft zijn ontslag ingediend. Van daar wordt overigens bij gerucht gemeld, dat de gouverneur Lane, bij een volksoploop bij het fort Scott in Lecompton, door een ambtenaar der regering is doodgeschoten. Verscheidene menschen kwamen om het leven. Om den opstand te onderdrukken, waren eenige afdeelingen troepen op marsch gegaan. Volgens een ander gerucht was het regerings-depôt te Fort Elavamire door de Mormonen bedreigd en waren twee compagnien van het expeditieleger terug geslagen.

Te Havana waren de zaken zeer flaauw en geld uiterst schaarsch; het disconto was ongemeen hoog. Twee Amerikaansche schepen hadden aldaar ladingen slaven ontscheept.

Uit Yucatan wordt berigt, dat de opstand in Campeachy ten einde is.

Te New-York was een schip, verdacht als slavenhaler, in beslag genomen.

De zaken te New-York zijn over het algemeen nog zeer stil. De wisselkoersen blijven dobberende en de uitvoerhandel beperkt. Men noteerde Londen 2/m. $108^1/_2$ à $109^7/_8$; kort zigt $111^1/_8$, $^1/_8$. In fondsen en effecten bleef de neiging tot daling aanhouden. Illinois 89, dito Bonds 85. *De New-York Shipping List* zegt: Het geld wordt met elken dag ruimer. Het vertrouwen herstelt zich en daar alle zaken verlamd zijn, disconteren de kapitalisten tot eene lage rente, namelijk tot 7 pCt. voor best papier op 2/m, 9 à 10 pCt. voor dito 3/m. In katoen toont zich voortdurend eene neiging tot achteruitgang en bepaalt zich de vraag voor de binnenlandsche consumtie. Middling Upland noteerde men $10^1/_8$ c.; meel was 25 c., tarwe 5 à 10 c. lager; ijzer flaauw en gedrukt; rijst eveneens; talk en tabak vaster; suiker en melassen gesouteneerd.

MAURITIUS.

De *Mauritius Commercial Gazette* van den 15den December behelst bijzonderheden omtrent den verschrikkelijken brand, die, aan boord van het transportschip *Sarah Sands*, op deszelfs reis van Engeland naar Calcutta, gewoed heeft. Dit vaartuig had verscheiden passagiers en troepen aan boord. In ons nommer van 13 Februarij jl., maakten wij bereids van deszelfs aankomst te Port *Louis* melding.

Uit het verhaal van een der zich aan boord bevonden hebbende militaire officieren, kunnen wij een volledig verslag geven omtrent deze ramp, die, in geval de stoomer van hout in plaats van uit ijzer ware gebouwd geweest, bijna allen, die aan boord waren, het leven zoude hebben gekost.

Een gedeelte van den achtersteven sprong, door het ontbranden van eenig buskruid, in de lucht en niets dan het ijzeren geraamte, van af den spiegel tot de eerste afscheiding, bleef over.

De brand brak op den 11den December, tegen 4½ in den namiddag, uit.

Al de sloepen werden gestreken; de dames in een der reddingsbooten nedergelaten zijnde, zetten deze dadelijk van het vaartuig af. Dit geschiedde zoo haastig, dat de gehuwde vrouwen zelfs den tijd niet hadden, om van hare echtgenooten afscheid te nemen.

Men maakte alsnu een aanvang met het over boord werpen der ammunitie, welke, met uitzondering van een enkel vat buskruid, door de moedige soldaten, onder bevel van den sergeant kwartier-meester, naar boven werd gebragt.

Ten 6 ure in den namiddag maakte men vlotten en hield die in gereedheid om, in geval van nood, te kunnen dienen. Alle krachten werden aangewend, om den brand meester te worden.

Ten 11 ure vatte de scheepsammunitie en het overgebleven vat buskruid vlam, waardoor het geheele achterdek in de lucht vloog en verscheiden personen door den schok werden nedergeworpen.

Dit schrikte echter de moedige bemanning niet af en zij bestreed vlammen en rook, terwijl het geheele vaartuig, van den grooten mast tot aan den spiegel, in brand stond. Te middernacht viel de bezaansmast over boord.

Een uur daarna stond ook de groote mast in brand, doch men slaagde er in, het vuur te minderen, dat echter niet vóór 2 ure in den morgen luwde, toen het vaartuig van de machinekamer tot aan den spiegel geheel vernield was. Tegen 5 ure in den morgen was het vuur geheel gebluscht, doch bleek het, dat het water tot 18 voeten in het schip stond. De zee stroomde van achteren met eene vaart in het vaartuig, zoodat men elk oogenblik vreesde, dat hetzelve zoude vergaan. Door aanhoudenden ijver gelukte het echter te beletten, dat het water verder in het schip doordrong.

De dames, die met bijna geen ander deksel dan een deken, den ganschen nacht in eene opene boot waren gebleven, werden, bij het aanbreken van den dag, gezien en, tegen 11 ure in den morgen, weder aan boord genomen. Na vele moeite bereikte de *Sarah Sands* Mauritius, waar de dames, officieren en troepen aan wal traden, geene andere kleederen, dan die zij aanhadden, bezittende.

Den 12den December werden de officieren en manschappen van H. M. 54ste regiment en de officieren en het scheepsvolk van de *Sarah Sands*, op de markplaats van Port *Louis*, op een gastmaal, dat ter hunner eere was aangerigt, onthaald. De stoomboot *Clarendon* was aangehouden, om het detachement van het 54ste naar Calcutta overtevoeren.

BRITSCH-INDIË.

Dagbladen van Bombay, dd. 23 Januarij, behelzen, dat, Sir *Colin Campbell* niet voornemens is, de Ganges over te trekken, met het doel verder in Oude te trekken, alvorens Z. E. een sterken artillerietrein van Agra ontvangen heeft. De opperbevelhebber heeft over de Ganges, ter plaatse waar deze met de Rumgungah zamenvloeit, eene brug doen slaan. Over deze is de brigade van Walpole de rivier Ganges naar Rohilund overgetrokken en bevindt zich nu op weg naar Bareilly, ten einde de benden van Khan Bahadoor, zoo zij zich daar bevinden, te verjagen en de provincie te bevredigen.

— Het verhoor van den ex-koning van Delhi zou den 19den Januarij een aanvang nemen, bijaldien zijn gezondheidstoestand zulks toeliet. Delhi was den 14den Januarij aan het civiel bestuur overgegeven en uit handen van den militairen gouverneur, kolonel *Burn*, in die van den heer *P. H. Egerton* overgegaan.

— Wij lazen vele belangrijke beschrijvingen omtrent de gebeurtenissen, waarvan Lucknow, gedurende het merkwaardig en lang gerekt beleg, het tooneel was, maar in indrukwekkende belangrijkheid worden allen door het volgend verhaal, hetwelk de *Illustrated London News* mededeelt, overtroffen. De menschelijke geest wordt geboeid door en verdiept zich in deze zeldzame gebeurtenis en hare gevolgen.

Het volgende vreemde verhaal omtrent de wijze, waarop de inwoners der residentie Lucknow de tijding ontvingen, dat, op den 26sten September, hulp en redding opdaagden, komt van eene dame, die tot de bevrijden behoorde.

„Wij hadden den dood voor oogen. Wij waren ten volle overtuigd, dat binnen 24 uren alles met ons zou afgeloopen zijn. De ingenieurs hadden zulks verzekerd en wij allen verwachtten het ergste. Wij vrouwen poogden elkander te troosten en de ligte taak te volbrengen, welke ons was opgedragen, zoo als het overbrengen van bevelen naar de batterijen en het uitdeelen van levensbehoeften, voornamelijk van koffij, die wij dag en nacht gereed hielden. Ik was met *Jessie Brown* (de vrouw van een korporaal in het regiment van mijn echtgenoot) uitgegaan, om zoo mogelijk ergens van dienst te zijn. De arme *Jessie* was, gedurende het beleg, in een rusteloozen toestand en viel bij den dag af. Eene aanhoudende koorts verteerde haar; van tijd tot tijd verlieten haar hare zinnen, en vooral op dien dag, als wanneer de gedachte aan huis meer dan ooit voor hare verbeelding speelde. Eindelijk door vermoeidheid afgemat viel zij, in haar plaid gewikkeld, op den grond neder. Ik zat naast haar onder de belofte, haar te zullen wekken, zoodra haar vader (zoo als zij zeide) van het veld zoude terugkomen en gedaan hebben met ploegen. Beweging- en ademloos, viel zij ten laatste, met haar hoofd op mijn schoot, in een diepen slaap. Niettegenstaande het gebulder der kanonnen, konde ook ik mijn oogleden niet langer open houden. Eensklaps werd ik, door een wild, bovenaardsch geschreeuw, digt bij mijn ooren, opgewekt. Mijne gezellin stond regt op naast mij, met hare armen omhoog en het hoofd voorover gebogen, in de houding van iemand die luistert. Een onbeschrijfbare blik van innige vreugde stond op haar gelaat, zij greep mij bij de hand, trok mij naar zich toe en vroeg:

„Hoort gij het niet? Hoort gij het niet? Neen, ik droom niet: het is het krijgsgeroep der Bergschotten! Wij zijn gered! Wij zijn gered!" Toen wierp zij zich op hare knieën en dankte God met geestdrift. Ik werd geheel radeloos: mijne Engelsche ooren hoorden niets dan het gebulder van het geschut en ik dacht, dat mijne *Jessie* nog ijlde; maar zij snelde voort naar de batterijen en ik hoorde haar den manschappen gedurig toeroepen: Vat moed! Hoort het krijgsgeschreeuw van *MacGregor*, den grootsten van hen allen! „Het zoude onmogelijk zijn de uitwerking, welke deze woorden op de soldaten uitoefenden, te beschrijven. Voor een oogenblik staakten zij het vuur en ieder luisterde met de grootste aandacht. Langzamerhand echter rees er een gemor van bittere teleurstelling op en het gekerm der vrouwen, die naar buiten waren gekomen, verhief zich op nieuw, toen de kolonel ontkennend het hoofd schudde. Onze ongeoefende vlakkelands-ooren hoorden niets dan het ratelen der musketten. Na eenige oogenblikken van martelende onzekerheid en wegstervende hoop, sprong *Jessie*, die op nieuw neergezonken was, weder op en riep met eene helderde en doordringende stem, die langs de geheele linie gehoord werd, uit: „Wilt gij het nu nog niet gelooven? Het krijgsgeroep is wel is waar gestaakt, maar de *Campbells* komen aan! Hoort gij ze? Hoort gij ze?"

Op dat oogenblik verbeelden wij ons werkelijk Gods stemme in de verte te hooren, toen de doedelzakken der Bergschotten ons het teeken der verlossing aanbragten; alle twijfel daaromtrent had nu opgehouden.

Dat schelle, doordringende, onophoudelijke geluid, dat boven alle andere geluiden uitklonk, kon noch door het voortrukken van den vijand noch door het werk der sappeurs veroorzaakt worden.

Het was in der daad het geschal der schotsche doedelzakken, nu eens schel en scherp, als of het den vijand met wraak bedreigde, dan weder zacht en bemoedigend, als of het den vrienden in nood bijstand beloofde. Nimmer voorzeker werd een dergelijk tooneel aanschouwd! Geen sterveling in de residentie Lucknow, die zich niet voor God ter neder boog! Door eene gelijke aandrift bezield, vielen wij allen op onze knieën en niets dan dankbare snikken en biddende stemmen werden gehoord. Toen stonden wij allen op en van duizenden lippen vloeide een vreugdekreet, die wijd en zijd weerklonk en den naderenden doedelzakken nieuwe kracht verleende. „*God save the Queen*" werd beantwoord met het welbekende lied, dat iederen Schot de tranen uit de oogen perst:"

Should auld acquaintance be forgot" (zouden oude kennissen vergeten worden) enz. Niets van hetgeen verder plaats greep maakte eenigen indruk op mij en herinner ik mij naauwelijks wat voorviel. *Jessie* werd aan den Generaal, toen hij zijne intrede in het fort hield, voorgesteld en, op het gastmaal der officieren, werd hare gezondheid door allen gedronken, terwijl de pijpers, onder het spelen van het welbekende air: "*Auld lang syne*" rond de tafel marcheerden.

— De *Singapore Freepress* van den 11den Febr. meldt:

De Gouverneur zal zich heden naar Pahang begeven, naar

hij vooronderstellen, met het oogmerk, om eene regeling der geschillen te bewerkstelligen, welke tusschen de aanspraak makenden op het gezag aldaar ontstaan zijn. Ook zal hij Tringano bij deze gelegenheid bezoeken.

— Wij lezen in hetzelfde blad:

Ten gevolge van ingekomen klagten omtrent een aantal roofzuchtige hoofden van Siak, die zich aan den linkeroever der Linga rivier, op geringen afstand van Simpang, hadden nedergezet, heeft kapitein *Grenfell* van H. M. fregatschip *Améthist*, op zijne reize van Singapore naar Pinang, aldaar een bezoek gebragt. De Linga rivier vormt de noorder grenslijn van het gebied van Malacca, op korten afstand van de monding en is de weg, langs welken het tin, dat Soengi-Oedjong oplevert, naar Malacca wordt vervoerd, terwijl de voorraad, dien de chinesche mijnwerkers noodig hebben, op dezelfde wijze getransporteerd wordt. Eenige jaren geleden, deed een gering Rumbousch hoofd, *Lebeh Koekep* genaamd, in de rivier een paalwerk oprigten en legde eene zware belasting op alle goederen, welke de rivier werden op en afgevoerd. De belanghebbende handelaren te Malacca bragten zulks ter kennisse van het Gouvernement en, na lang wachten, werd door het opperbestuur bevolen *Lebeh Koeloep* te verdrijven, aan welken last door de autoriteiten te Malacca voldaan werd. De gemakkelijkheid, welke de Linga-rivier aanbiedt, om de daar langs gevoerd ordende artikelen te brandschatten, was echter te uitlokkend, en dien ten gevolge hadden eenige kleine hoofden van Siak zich nu onlangs, niet ver van *Lebeh Koekeps* vroegere nederzetting, aldaar gevestigd, om eene diergelijke belasting te heffen.

De *Amethyst* kwam, den 13den Februarij, voor de monding der Linga-rivier aan, aan boord hebbende kapitein *MacPherson*, lid van den residentieraad benevens eenige heeren van Malacca.

Bij het aanbreken van den dag, kreeg men het stoomschip *Hooghly*, dat van Singapore naar Pinang op reis was, in het gezigt en seinde hetzelve, om zich bij het fregat te voegen. Vijf sloepen van de *Amethyst* en twee van de *Hooghly* werden bemand, door de stoomboot op sleeptouw genomen en tot Simpang de rivier opgesleept. De sloepen volgden daarop den linkeroever der Linga-rivier en roeiden een goed eind om een grooten bogt voort, waarna zij een dorp aan den linkerwal bereikten, dat blijkbaar eerst onlangs was opgebouwd. Eenige huizen waren dan ook inderdaad nog onvoltooid en het paalwerk daaromheen nog in een zeer onvoldoenden staat.

De sloepen roeiden in drie afdeelingen naar den wal, met het doel om het dorp te omsingelen en den inwoners het ontvlugten in het kreupelbosch te beletten. Dit slaagde gedeeltelijk want, ofschoon eenige personen en deze schenen geringe hoofden, ontkwamen, werd het grootste gedeelte aangehouden. De hoofdpersoon, die met een kris en lans gewapend was, werd, toen hij vooruittrad, gevat doch bood een heftigen tegenstand. Hij bragt een matroos eene diepe wonde in den linkerarm en eene in de zijde toe, waarop kapitein Grenfell en eenige mariniers op hem schoten en hij weldra aan de bekomene wonden bezweek. In sommige huizen werd een aanzienlijke hoeveelheid goederen aangetroffen, welke blijkbaar voor de mijnwerkers te Soengei Oedjong bestemd waren, als bestaande uit Chinesche kleedingstukken, suiker en andere artikelen, welke waarschijnlijk uit de voorbij varende booten waren geroofd geworden. Ook werden in het dorp twee groote praauwen met rijst gevonden. Kapitein *MacPherson* deed alsnu de inboorlingen vergaderen, sprak hen in korte woorden toe, waarschuwde hen hunne roofzuchtige handelingen te staken en bedreigde met strengere maatregelen, zoo zij daarmede voortgingen. Hierop werden zij vrijgelaten, de huizen in brand gestoken, waarop de expeditie terugkeerde.

Op eenigen afstand werd eene boot ontmoet, waarin zich een in vrouwen kleederen gestoken inlandsch hoofd bevond, dat door een matroos, die een kris in deszelfs sarong zag, ontdekt werd. Men hoorde hem zeggen, dat hij besloten was, den dood zijns broeders op hen, welke dien hadden veroorzaakt, te wreken, doch niettemin liet men hem vrij doorgaan. De schepen keerden naar het stoomschip en het fregat terug, en den volgenden morgen zette het laatste de reize naar Pinang voort, terwijl de *Hooghly* het lid van den residentie raad benevens de hem begeleidende heeren naar Malacca terugbragt.

PHILIPPIJNSCHE EILANDEN.

Volgens de *Boletin oficial de Filipinas* tot den 23sten Januarij loopende, waren hevige regens, in het laatst van December en het begin van Januarij, op het eiland Luson gevallen en hadden, voornamelijk in de provincien Cagayan, Laguna en Tayabas, aanmerkelijke schade veroorzaakt. In de eerstgenoemde waren vele tabaksvelden op het lage land vernield.

In de provincie Laguna gingen de regens van hevige windvlagen vergezeld, die het vergaan van vele praauwen en andere kleine vaartuigen veroorzaakten. Gelukkig zijn daarbij geene menschenlevens te betreuren geweest.

In Tayabas waren de wegen en straten erg beschadigd geworden.

— De halfmaandelijksche mailcommunicatie van de Peninsular en *Oriental* Stoomvaart Maatschappij tusschen Hongkong en Manilla is thans geopend, en de stoomschepen *Rajah* en *Chusan* worden tot dat doel gebezigd. Het passagegeld voor passagiers der 1ste klasse bevraagt $ 95 en voor de reis heen en terug, binnen de 4 maanden, $ 143. De vracht voor specie is in de zuidwest-moesson ½ en in de noordwest-moesson ¼ procent, en voor lastgoederen $ 10 per ton van 40 kubieke voeten.

Eene les voor de toekomst.

DE CRISIS EN DE HERLEVENDIGING DES HANDELS.

(Vervolg en slot van No. 17).

Er zijn echter nog andere soorten van fictief crediet, die misschien even noodlottig in hare gevolgen zijn, hoewel de gewoonte ze voor meer gewettigde handelsoperatien erkend heeft. Wij bedoelen hier hetgeen men noemt »open crediet." De onsoliditeit en de noodlottige gevolgen, die aan dit stelsel zijn verbonden, zijn in deze crisis op eene merkwaardige wijze, in den handel van noordelijk Europa, aan het daglicht gekomen; en ze zijn met der daad de ware oorzaak geweest van het faillissement der meeste huizen, die in dien handel betrokken waren. Wanneer dit stelsel volledig zal zijn onderzocht, zal men bevinden, dat het, òf in zijn aard òf in zijne noodzakelijke gevolgen, slechts zeer weinig verschilt van hetgeen gewoonlijk bekend is als een stelsel van accomodatiepapier hier te lande. Het moge uitgebreider vertakkingen hebben, het moge bij de eerste uitgifte een solide basis van kapitaal en wijze van werken tot grondslag hebben, want, zonder dat het beide tot zekere hoogte in zich vereenigt, kan het noch daargesteld noch staande gehouden worden. Maar in den aard der operatien, waarin het ontaardt en in het zekere verderf, waartoe het vroeger of later moet leiden, komen accomodatie-papier in den handel in het binnenland, en „open credjeten" in den handel in het buitenland zeer veel met elkander overeen. Wat toch hebben wij dezer dagen in den Zweedschen en Deenschen handel zien gebeuren? Huizen van eenige middelen en van naam hebben „open credieten" gekregen, het eerst op huizen te Hamburg en daarna op huizen te Londen, en niet op een enkel huis, maar op verscheidene. Wij willen aannemen dat de zaken begonnen zijn met eenige wezenlijke handelsoperatien, dat de eerste wissels zijn getrokken voor het bedrag van verzonden goederen; maar hiermede houdt het ook op. Zweden vooral bood een veld aan voor allerlei gewaagde ondernemingen. Er waren bosschen te vellen, mijnen te openen, moerassen te dempen, schepen te bouwen. Dit alles bragt in verzoeking tot het oprigten van ondernemingen, waarbij kapitalen aangewend werden tot eene hooge rente; bij zulk eene snelle ontwikkeling steeg de waarde van den eigendom spoedig. De „open credieten" te Londen en Hamburg vermeerderden successivelijk, en hadden eindelijk hunne grootste uitbreiding bekomen; eene groote massa papier was getrokken en in circulatie gehouden, wier opbrengst was aangewend geworden tot de inwendige verbetering des lands; deze opbrengst werd dus, van haren kant, slechts vertegenwoordigd door al deze meer of minder volmaakt ontwikkelde verbeteringen. Op deze wijze zijn millioenen van Londen naar Zweden gevloeid, die nu verzonken liggen in bosschen, moerassen en mijnen, en waarschijnlijk in eene reeks van jaren weinig of niets zullen renderen.

Dit stelsel nu is het, dat, naar het schijnt, reeds gedurende eenige jaren gevolgd is geworden. Het was eenvoudig en gemakkelijk. Wissels werden tegen een »open crediet" op A. getrokken; om deze op den vervaldag te betalen, werd een andere ... ken, tot dekking ... op B getrokken ... van dezen werd een op C geremitteerd. Al dat papier vond gereedelijk crediet; de geldmarkt was ruim; de een had vertrouwen in den ander, — de commissieloonen werden gemakkelijk verdiend. Ten einde den keten van transactien meer ingewikkeld te maken en tevens gemakkelijker te kunnen opereren, werden door Zweedsche huizen te Hamburg credieten geopend ten gunste van A, B en C te Londen, die nu en dan berigt ontvingen, dat zij zich zelven remboursement moesten verschaffen, door op Hamburg te trekken, ten einde daardoor de Zweedsche wissels te dekken, die te Londen vervallen waren. Nadat echter deze transactien een tijd lang goed waren gegaan, waren de Zweedsche, Londensche en Hamburgsche huizen zoo zeer door onderlinge debets aan elkander verbonden, dat zij allen òf als één man moesten staan blijven òf vallen. Tot zulk eene uitbreiding nu wat dit stelsel gekomen, dat het gebleken is, dat een der hoofdbankiers en disconteerhuizen van locale wissels, in een der voornaamste handeldrijvende steden van het Noorden, bijna al de te houden middelen tot het drijven zijner eigen zaken en het verstrekken van groote voorschotten, door een op groote schaal georganiseerd stelsel van »open credieten" op Hamburg en London, trok. Wien kan het derhalve verwonderen, wanneer de huizen te Kopenhagen en Stockholm hunne betalingen staakten, dat dan ook de Zweedsche huizen te Londen — niet één maar alle, — dat dan ook de Zweedsche huizen te Hamburg, welke in dien vicieusen kring zich bewogen hebben, — niet één maar alle, — hunne betalingen moesten schorsen?

Hoewel nu dit soort van papier den eernaam van buitenlandsche wissels verkregen heeft, kan men toch vragen: in welk opzigt het in waarheid verschilt van het algemeen veroordeelde accomodatie-papier in het binnenland? Beide zijn evenzeer getrokken, om in de eerste plaats lieden in staat te stellen, zich aan speculatien over te geven of transactien te bewerkstelligen, waarvoor zij geen eigen kapitaal bezitten; beide soort van papier wordt, nadat het eens getrokken is, slechts over en weer hertrokken, alleen maar om de eerste trekkingen te dekken, wanneer de vervaltijd daar is; geen van beide soort van papier vertegenwoordigt werkelijke transactien tusschen den trekker en den acceptant; beide soort van papier leidt tot buitengewoon groote kosten en dikwijls tot groote opofferingen, die alle voordeelen verslinden, voortvloeijende uit de eerste trekkingen, en meer zelfs dan deze; in beide gevallen is het voornaamste doel, het papier in circulatie te houden, zonder te rade te gaan met hetgeen voordeelig is, en in beide gevallen worden al de belanghebbende partijen medegesleept in een gemeenschappelijk verderf, zoodra eenige geldelijke ongelegenheid het gecompliceerde raderwerk in zijn loop tegenhoudt, onverschillig of het gewoon accomodatie-papier is dat circuleert, dan wel wissels, stelselmatig op »open credieten" getrokken. Fictief papier, met welken naam het ook bestempeld wordt, dat geen wezenlijke transactien, geen wezenlijke koopwaar vertegenwoordigt, is het begin en het einde van alle verderfelijke zaken. Dit kan men als een vasten stelregel aannemen.

Zullen nu al deze lessen der ondervinding verloren gaan? Wij kunnen de crisis als geweken beschouwen en het land bevindt zich met het nieuwe jaar op een nieuwen handelsweg. Vergeleken met eenig vroeger tijdperk van herlevendiging des handels, pleiten thans verscheidene omstandigheden voor een spoedigen terugkeer des voorspoeds. De crisis zelve had meer een buiten- dan een binnenlandschen oorsprong, hoewel zij de netelige positie van menigeen in ons eigen land aan het daglicht heeft gebragt. Maar bij 1847 vergeleken, doen zich in twee opzigten allerbelangrijkste verschijnselen voor, ten gunste van het tegenwoordige jaar. *Toen* had eene opeenvolging van slechte oogsten de hulpbronnen, zoowel van Europa als van Amerika, uitgeput; *nu* was er waarschijnlijk nimmer een jaar, waarin overvloed in alle deelen der wereld zoo algemeen voorhanden was; — *toen* had geheel Europa, doch Engeland vooral, verbindtenissen aangegaan, wier bedrag onmetelijk groot was, verbindtenissen, die maand op maand elken shilling verslonden, die slechts geslagen, behouden of aan vroegere speculatien onttrokken kon worden, ten einde maar de spoorwegen te voltooijen, die thans aan den handel en de nijverheid zoo veel gemakken verschaffen; *nu* is onze bevolking ten minste buiten eenige verbindtenis gebleven, voor wat de toekomstige aanwending van kapitaal betreft. Terwijl derhalve voor een tijdlang, als een noodzakelijke maatregel, de buitenlandsche handel voor een aanzienlijk deel eene vermindering zal moeten ondergaan, als een gevolg van de ordeloosheid, waarin de gewone kanalen, door welke de wisselhandel vloeit, vervallen zijn; terwijl men ook eenige vermindering van den binnenlandschen handel kan te gemoet zien, als een gevolg van verminderde winsten, schijnen er evenwel minder beletselen te bestaan voor een terugkeer van den voorspoed, dan in vorige tijdperken van crisis. Doch het zal afhangen van hen, die in de gelegenheid zijn, om van dien voorspoed partij te trekken, hoelang deze zal duren. De laatste rampen, die de handelsstand geleden heeft, zullen niet vergeefs ondervonden zijn, indien zij ten gevolge hebben, dat de verderfelijke stelsels, waarop wij hebben gewezen, in discrediet komen en hun einde bereikt hebben. Deze aangelegenheid is geheel buiten het bereik der wetgeving, zij moet alleen overgelaten worden aan het gezond verstand en de duurgekochte ondervinding van practische mannen. De weg is voor elk voorzigtig man naauwkeurig afgebakend, en de gedragslijn, welke het meest bevorderlijk is voor de belangen des lands, is tevens die, welke ten slotte de meeste voordeelen moet verschaffen aan hem, die haar volgt. Openbare en bijzondere belangen, selfs in handelsaangelegenheden, verschillen zelden of nooit een tijdlang van elkander.

Redactie.

Ingezonden Stukken.

Losse gedachten over vrijheid van verkeer.

(Vervolg.)

Waar zijn zij gebleven die onzinnige veroordeelaars van bescherming, die dwaze pioniers van de leer van vrijheid van verkeer, die ijdele theoristen, in de lucht zwevende op de wassen vleugelen, welke eene ziekelijke verbeelding hun heeft aangeschoten, maar die waarschijnlijk al spoedig gesmolten zijn, door de koesterende stralen der zon van bescherming, die alles verlicht en verwarmt, om hen vrij onzacht uit de hoogere sferen van bespiegeling en begoocheling over te brengen in de lage maar gezonde vlakten van de nuchtere werkelijkheid?

Neen, zij hebben zich niet verscholen die voorstanders van vrij verkeer! Maar ... men over de ... zij hebben rustig en met de[n] ... dorst gekruist, hun tijd afgewacht, en dat woelen en al dat warrelen en al dat dringen ... bedaardheid aangezien, wetende dat het einde van al[le] heerlijkheid niet ver meer af was. Wat baat alle spr[eken] tot den man, wiens verstand voor een oogenblik ... bijsterd is! Laten de omstandigheden hem weder to[t] zinning brengen: feiten spreken overtuigender, da[n] scherpzinnigste redenering. Waar zoo groot een pr[ijs] behalen was, daar moest ook welhaast het aantal mededingers vermeerderen, en wanneer nu de uitgelo[ofde] prijzen in mindere hoeveelheid toenamen dan de din... daarnaar, dan moest wel ten slotte droeve teleurstel[ling] volgen op de blijde hoop. En de uitkomst is geene ... dere geweest. De bescherming wakkerde al zeer spo[edig] mededinging aan, en menig beginner, nog niet ver... door vroegere dagen van overvloed, stelde zich we[l] met een minder rijk loon tevreden. Het aanbod o[ver]schreed welhaast de vraag, en terwijl de bevoorre[gten] elkander onderling het bezit der voordeelen begonne[n] betwisten, begon ook hij, die de voordeelen uitde[elde], gebruik te maken van dien strijd der mededingers, ... ook zijne gaven in te krimpen. Welhaast was dan eigenlijk de bescherming van Java meer eene zaa[k van] naam, dan inderdaad; en werden vroeger de belem[me]rende bepalingen op het verkeer met Java en den vre[emde] het palladium van voordeel voor Nederland geno[emd], de ondervinding zou weldra doen blijken, hoe jui[st] zouden worden benadeeld door die zelfde beperking ... vooral te hunnen behoeve gesteld. Het ijdele van ... bescherming, wat den duur betreft, was op nieuw ... bleken; weder was het bewijs geleverd, dat beschermin[g] eigen boezem den kanker met zich omdraagt, die ... dooden zal: de opwekking van de mededinging juist ... de groote gunsten, die ze wil rond deelen.

Toen werd alom vrijheid van verkeer gepredikt, ... Nederland bleef daarin niet achterlijk, ja was er a[nde]ren in voorgegaan, behalve wat zijne koloniën be[trof]. Dáár moest bescherming gehandhaafd blijven. Ten ... van het Moederland of van de kolonie? vraagt ... natuurlijk. Van beiden, is het antwoord. Geen ... koop van producten op Java, maar verpligte ver... in Nederland, die bepaling vooral moet gehandh[aafd] worden, dàt vooral is de groote eisch. Wat zou e[r wor]ders van onze vloot, van onze verzekeringsmaatsc[hap]pijen, van onzen handel, van onze koopsteden, ja ... wat niet al worden, als de vreemdeling vrij spel op ... had, en ons alles voor den neus weghaalde! Wij ... nen dus niet tegen den vreemdeling concurreren, ... gen wij bijna huiverig? Wat raken ons die besc[hou]wingen! is het nartig antwoord; dit alleen staat v[ast], wij trekken groote voordeelen uit den tegenwoord[igen] staat van zaken, en die willen wij behouden; dat i[s de] zaak. Périssent les principes, vivent les colonies!

Ja, daar is nu niet veel op te antwoorden. 't Is ... een huldigen van de leer, die men bij den bezad[igden] en immers zoo vromen Nederlander naauwelijks ... wacht zou hebben, de leer: »Laat ons eten en dri[nken] en vrolijk zijn, want morgen kunnen wij sterven!" ... wat daaraan te doen? 't Is nu eenmaal de publieke o[pinie] die zoo spreekt, en wie is de dwaas, die zijne on... daartegen wil vertoonen? Toch hadden wij zoo g[aarne] nog even gevraagd: of dan werkelijk die tegenwoo[rdige] staat van zaken altijd zoo blijven zal, en of die we[zen]lijk zoo gelukkig is? Bloeit Nederland dan inder[daad] zoo ontzaggelijk? Hoe dan nog zoo vele klagten geh[oord] over gebrek aan middelen van bestaan, en hoe nog ... velen zien hunkeren naar postjes, voor luttel gelds ... geheele leven aan dàt zoo vervelend bureau-leven ... koopende? En wanneer die welvaart zoo onnoem[baar] groot is, ten spijt van allen tegenschijn, is die dan ... zoo kunstmatig, dat ze afhankelijk is van het beh[oud] eener enkele kolonie?

Op de laatste vraag moeten wij, tot ons leedw[ezen] grootendeels een toestemmend antwoord geven.

Ontneem Groot-Brittanje zijn Canada, zijn Austr[alië], zijn Britsch-Indië zelfs, en ge zult zijnen handel, zijn[e] scheepvaart, zijner nijverheid een der krachtigste ... standdeelen ontrooven, waaruit deze hoofdelementen ... zijnen bloei en zijner welvaart zich voeden; maar ... den zult ge geen enkel daarvan, omdat ze nog te ... hebben, om toch even krachtig en even groot te ... ven, want niet op ééne enkele kaart, heeft de ... zijn geheel fortuin gezet. Maar ontneem Nederland ... Java, en wij willen gevraagd hebben wat van zij[n] handel, zijne scheepvaart, zijne nijverheid te wac[hten] zij? Of is hun fortuin niet wel degelijk grootendeels ... een enkelen worp gewaagd? Trouwens, hoe onnatu[ur]lijk zou ook het tegendeel zijn. Immers zulke grove ... sten als ons koloniaal beheer in den beginne milde ... rondom zich strooide, moest wel alle kapitaal naar ... beschermde takken van bestaan heenlokken, maar — ... hierin ligt de vloek van dat stelsel — daardoor heeft ... eene eenzijdigheid in ons geheele stelsel van volksbesta[an] ontwikkeld, die, bij een toch zoo ligt mogelijk ver[lies] van Java, heillooze gevolgen voor ons Vaderland he[b]ben zou.

Redactie. *(Wordt vervolgd.)*

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*	*Datum.*		*Naar*
Febr.	24	Amerikaansch	Cayle Wing	H Wates	Shanghai	6	Febr.	New-York
»	25	»	Wondeuingzeid	. . . . . .	Swatow	14	»	Havanah
»	—	Engelsch	Vanguard	Arthur Scott	Shanghai	21	»	Londen
»	—	Spaansch	Cervantes	M. Aguiwe	Manilla	13	»	Cadix
»	—	Engelsch	Eliza en Hester	J. Laber	Shanghai	2	»	Londen
»	26	Nederlandsch	Henriette Geertruida	F. C. de Boer	Batavia	24	»	Amsterdam
»	—	Amerikaansch	Johna Bates	D. S. M. Callum	Foochow	18	»	New-York
»	27	»	Cannap	S. Clanke	Shanghai	13	»	»

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		*Vlag.*		*Namen der schepen*	*Gezagvoerder*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten.*
Febr.	28	Z. M.	stooms.	Suriname Lt. t/z. 1 kl.	Beelaerts	Banjermass.	23 Febr.	
»	—	N. I.	schoen.	Almas	Lim Anjang	Muntok	22 »	B. J. Jacobs
Maart	1	Ned.	schip	Zeeploeg	F. H. Cramer	Amsterdam	13 Nov.	Haager en Schutte[mar]
»	—	»	bark.	Whampoa	D. v. d. Hoff	Rotterdam	28 Oct.	B. Kopersmit en co.
»	—	N. I.	»	Bintang Oetara	F. de Ficquelmont	Riouw	22 Feb.	D. N. Buijs en co.
»	—	»	schoen.	Tello	Lie Tjay	Bencoelen	20 »	Gezagvoerder
»	—	„	stooms.	Macasser	F. H. Schmidt	Soerabaija	. . .	W. Cores de Vries
„	—	Eng.	bark	Hepscott	Richardson	Sijdneij	. . .	Adam en co.
»	2	N. I.	schip	Sara Eleonora	D. Schuijmer.	Samarang	. . .	Cassalette en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum	Vlag		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
28	Ned.	bark	Australie	D. B. Jochems	Ned. via Padang
	»	schip	Doctrina et Amicitia	P. Haagsma	Cheribon
	»	bark	Minister van Hall	O. de Haas	Ned. via Tjilatjap
	Eng.	»	Robin Gray	Dick	Singapore
	Ned.	»	Sara Alida Maria	Stapert	Amsterdam
	»	schip	Agneta	Jonker	
	»	bark	Concurent	de Witt	Soerabaija
	»	„	Hendrika	van Aalburg	Tagal
	»	„	Zeenimph	E. Orré	Ned. via Soerabaija

In lading liggende Schepen te *Batavia*.

Vlag		Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip	Nederland*	P. Van den Berg.	Amsterdam.	Hegger en Schuurman.
	bark	Zeevaart*	H. G. Biesthorst.	Sam. en Soerabaija.	„
	„	Elisabeth en Jacoba	E. Lucas	Macasser	„
	„	Zeeploeg	Kramer.	Cheribon	„
	schip	Eclipse*	Doeksen.		B. Kopersmit en co.
	bark	Koophandel*	H. de Boer		»
	„	Whampoa*	D. v. d. Hoff		»
	schip	Kosmopoliet*	Bouten	Dordrecht	»
	schoen.	Sephir*	N. J. de Vries	Rotterdam	»
	schip	Jason*	J. Lourens	»	Reynst en Vinju.
	„	Europa*	J. G. Tromp.	Rotterdam	
	bark	Johanna Maria	Overgaauw.		van Ommeren Rueb en co.
	„	Tollens	Van Rossen	Sam. en Soerabaija	„
	„	Mentor.	Duinker.	Soerabaija	E. Moormann en co.
	„	Antonia Petronella*	Voorendijk		B. van Leeuwen en co.
	„	Vereeniging*	Groeneveld.	Soerabaija	Maclaine Watson en co.
	„	Batavier*	H. D. van Wijk.		Lamberg Bezoet de Bieen co.
	schip	Will. Kroonprins der Nederl*	Zettler	Soerabaija	Mottendorff Wilmans en co.
	„	Sara Eleonora	D. Schuijmer.		Cassette en co.
Ned. Ind.	schoen.	Bintang Batawie*	Meijer	Singapore	D. N. Buijs en co.
	„	L'Union vroeg. Highlander*	Van de Pol	Cheribon	„
	bark	Moelkoel Bahar*	Bakreso	Samarang	„
	„	Noorban*	Said Alie bin Djin.	Banka	B. F. Jacobs.
	„	Atiatool Rachman*	Sech Bafadel	Banka	„
	„	Djoedool Hair*	Sech Basbai	Samarang	„
Fransch.	schip	La Jeaune*	Toulouse		C. Sabre en G. Kinder.
Engelsch.	„	City of Palaces*	P. Jones.	Hongkong	Maclaine Watson en co.
	brik	Equator*	D. B. Burnes		E. Moormann en co.
	schip	Alexander John Kerr*	Hadjie Baändjie		B. F. Jacobs.
	bark	Hopcott*	Richardson.		Adam en co.
	„	Alexander*	A. Davidson		Hunter Houghton en co.
	„	Harriett Hume*	Wright		»
	schoen.	Emily Jane*	Cobelstone		»
	„	Clipper*	Matson		»
	„	[illegible] Ann*	Rose		»
Amerik.	[illegible]	[illegible]	B. J. Simmons		Paine Stricker en co.
	[illegible]	[illegible]	W. Smith	Amerika	Maclaine Watson en co.
Zweedsch	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Zweden	Bunge Schröder en co.
„	[illegible]	[illegible]	[illegible]		Tollens Voget en co.
„	[illegible]	[illegible]	John Tarras	Stockholm	J. Gerard en co.
„	[illegible]	Maria Charlotte*	J. W. Smidth	»	
	„	Else*	W. Kruse	Nederland.	Mottendorff. Wilmans en co
Hamb.	brik	Bonito*	Lafrenz		C. Sabre en G. Kinder.
Hanov.	bark	Adèle*			Paine Stricker en co.
„	„	Munster*	G. Kok		E. Moormann en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen Schepen te *Soerabaija*.

Datum	Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Febr.	16 N. I.	kotter	Little Tot	Katjoong	Pasoeroean
»	— Hamb.	schip	Horizont	E. Becker	Batavia
»	— Ned.	„	Immagonda Sara Clasina	N. Rademaker	Pasoeroean
»	19 Z. M.	stooms.	Admiraal van Kinsbergen	Luit. t/z. 1 kl. G. Lambert	Van de west
»	20 Meklb.	bark	Rostock	J. Benhek	Batavia
»	21 Ned.	„	Vier Gebroeders	C. J. Banck	„
»	— Eng.	schoen.	Messenger	T. H. Devine	Timor
»	22 Ned.	bark	Komm. des Konings van der Hein	A. Hoogenstraten	Batavia
»	— „	stooms.	Macassar	F. H. Schmidt	Macassar
»	— N. I.	bark	Maijmoen	Said Abdulla bin Kassim	Banjarmassing

Vertrokken Schepen van *Soerabaija*.

Datum	Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
	17 N. I.	brik	Rizgil Gair	Sech Hasan bin Osman	Banjarm. over Grise. Sama.
	— Z. M.	stooms.	Admiraal van Kinsbergen	Luit. t/z. 1 kl. G. Lambert	Koers stell. om de West
	— Bal.	schoen.	Doris	Tan Tiksam	Balie (Badong)
	18 Ned.	stooms.	Palembang	H. J. Roseboom	Batavia over Samarang
	— „	schip	Immagonda Sara Clasina	N. Rademaker	Nederland
	— Eng.	schoen.	Forerunner	S. Wohrije	Balie (Badong)
	19 N. I.	„	Bella	Ngaidin	Pasoeroean
	— „	brik	Salim	Sech Oemar Drahim	Grissee
	— Ned.	bark	Watergeus	W. H. Kramer	Nederland via Pasoeroean
	20 „	stooms.	Banda	A. G. Bosch	Batavia
	21 N. I.	schip	Fathal Mobarak	Said Sech bin Hoesin Segaf	Cheribon via Samanap
	— Zw.	„	Fannij	J. J. Wolff	Zweden
	— „	brik	Emelie	N. W. Wulff	»
	— N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Probolingo
	— „	„	Little Tot	Katjong	»
	22 Z. M.	stooms.	Admiraal van Kinsbergen	Luit. t/z. 1 kl. G. Lambert	Koers stell. om de Oost
	— N. I.	bark	Machmoedie	Said Mohamat Segaf.	Grissee.

In lading liggende schepen te *Soerabaija*.

Vlag.	Namen der schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Amerikaansch	Norman	Swell		Fraser Eaton en co.
Nederlandsch	Equator	J. G. Appel		P. Kervel en co.
Ned. Ind.	Joedul Hair	Sech A. b. A. Bargebeh	Grissee	Gezagvoerder.
Engelsch	Limehouse	J. Chester.	China	Fraser Eaton en co.
Bremer	Shakspere	Fechter.	Nederland	»
Nederlandsch	de Zwaan	Van Hemert.	Amsterdam	»
»	Triton	Adriaans.	Rotterdam	Anemaet en co.
Fransche	Suez	Perraud	Frankrijk	Fraser Eaton en co.
Zweedsche	Hebe	Falkenberg	Zweden	»
Hollandsch	Christina Helena	Tjebbes	Nederland	P. Kervel
Nederlandsch	Antoinetta	J. M. de Winter	»	B. J. van Eck en co.
»	Anna Maria Wilhelmina	Jansen		B. Kopersmit en co.
»	Nagasaki	J. M. V. la Brand	Amsterdam	Ruijl Cramer en co.
»	Herman de Ruiter	Feijnt	»	»
Hollandsch	China	Luttenberg	»	P. Kervel en co.
Nederlandsch	Elisabeth Johannes	Oomkens		B. Kopersmit en co.
»	Vier Gebroeders	Banck	Nederland	»
»	Alblasserwaard	Von Lindeur	»	J. F. van Leeuwen en co
»	President Ram	Ulrich	»	»
Hamburg	Horizont	Becker		Wm. Mathieu en co.
Meklenburg	Rostock	Benhek	»	»
Ned. Ind.	Naim Balgair	S. Abd. b. Salin Biljoen	Banca	Gezagvoerder
»	So-ootdin	S. Moh. b Osm. Bargebe	Banjarmassing	»

Vertrokken schepen van *Samarang*.

Datum.		Vlag	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Naar
Febr.	19	N. I.	schoen. Mastora	Amin	Banjermas.
»	20	Ned.	schip Agneta	Jonker	Nederland
»	21	N. I.	brik Lina	Steevens	Rembang
»	—	Fr.	schip Estelle et Reine	Rijkmans	Bordeaux
»	—	N. I.	brik Salim	Segaf	Soerabaija
»	23	»	bark Fathal Hair	Bagalvan	Grissee
»	24	»	» Sset. Iskander	Zoutman	Pad. v. Batv.

Aangekomen schepen te *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Febr.	21	Deens.	schip Berg. Melchior	Garda	Batavia
»	—	N. I.	bark Jattie Lieng	Tjoa Tjo	»
»	22	»	» Ganna Salim	Gans	Indram.
»	—	Ned.	» Zaanstroom	Schaap	Batavia
»	—	N. I.	» Amsterdam	Yaar	[illegible]
»	23	»	» So-ootbin	Bansoer	Slapit
»	—	Siam	» Advonce	Cardline	Siam
»	24	N. I.	schoen. Bint. Toedjoe	Beasley	Batavia
»	25	Ned.	bark Lamm. Elisabeth	Gersen	Cheribon

In lading liggende Schepen te *Samarang*.

Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
N. I.	bark	Marianna Anthoinette	J. Winter	Batavia	B. Kopersmit en co.
„	„	Pilades	A. de Wolff	China	Gezagvoerder
„	„	Almansoor	Oosman bin Alie Pikir	Banjermasing	„
„	„	Emelie	J. B. Perrij	Singapore	„
„	„	Jatie Liong	Tjoa Tjio	Padang	„
„	„	Amsterdam	Moh. Yas. b. Moh. Yar	Banjermasing	„
„	schoener	So-ootbin	Sech Alie b. Abd. Baseer		„
„	„	Goat Goan	Sodiwongso	Banjermasing	„
„	„	Bien Eng	Tan Kie	Singapore	„
„	schip	Bintang Toedjoe	C. F. Beasly		„
„	bark	Ganna Salim	Secg Abd. b. Salim Gans	China	Wermuth en co.
Ned.	„	IJverheid	E. L. Kerkstra	Nederland	van den Broek en Veeckens
„	„	Gouda	K. D. Breuning	Ned. via Soerabaija	Dorrepaal en co.
„	„	Zaanstroom	R. L. Schaap	Soerabaija	R. Kopersmit en co.
„	„	Vlaardingen	M. S. van Duesburg	Nederland	Dorrepaal en co.
„	„	Lammina Elisabeth	A. Gersen		Gezagvoerder
Siam.		Ellia.	Lauw Djan.		„
„		Tjinghien.	Jap Sian.		„
„		Lien Hokdie	Ong Tjaij		„
„	brik	Khem Hing Tjiang	Liem Tjaij		„
Deens.	schip	Bergitte Melchior	A. Garda	China	van den Broek en Veeckens

Marktprijzen te Batavia

3 Maart 1858.

Koffij, Java ƒ 26,—
——— Padang ƒ 25,— à 25,50.
Rijst, witte ƒ 160 à ƒ 180 per koyang (1ste kwal.)
——— ƒ 140 à ƒ 150 per koijang (2de kwaliteit)
——— Carga « ƒ 125,— à 130.—
Suiker, witte N°. 16 ƒ 16,—
Wisselkoers op Holland, 101 %.
« « Engeland per ƒ 11,50 p. St.
Gouvernement. 101 %.

Geene afdoeningen bekend en derhalve prijzen nominaal.

te Soerabaya, 24 Februarij 1858.

Suiker N°. 16 per picol	ƒ 17,50	
Koffij per picol	» 28	» 30.
Rijst (CARGA) per koijang	» 140	» 150.
Rijst (WITTE) « «	» 180	» 190.
Koehuiden « 100 stuks,	» 300	» 400.
Arak per legger	» 80	» [illegible]
Wisselkoers	» 100	[illegible]
Rotting	» [illegible]	

Te Pasoeroean [illegible] 1858.

Suiker No. 16 nominaal.
Koffij ƒ 45,— in detail.
Rijst carga per koijang ƒ [illegible]
——— witte « » [illegible]
Olie klapper per picol [illegible]
id. katjang « « « — 15.—
Wisselkoers à pari.

Restant Goederen in het Entrepôt onder Ult. Februarij 1858.

Aardewerk 5 coll.	Olie kajoepoetie 44 kisten.
Arak 49 vt.	dito olijf 175 kisten.
Bier 1437 vaten en kisten.	dito lijn 50 keld.
Boeken 3 kisten.	Opium 3 kisten.
Bindie 1 ps.	Piano 2 ps.
Cognac 55 vaten 1710 kisten.	Porcelein 10 kisten.
Cassia 400 kisten.	Provisiën 310 coll.
Diverse 3 coll.	Pothographie toestel 1 ps.
Gutta Percha 79 pic.	Papier 35 pakk.
Gambier 336 pic.	Parfumeriën 1 kist.
Glaswerk 27 coll.	Staal 370 vaten en kisten.
Gember 710 kisten.	Sigaren 3057 mille.
Hout Sapan 2587 pic.	Snuif 16 kisten.
Instrumenten 2 kisten.	Steenkolen 600 ton.
Jenever 6873 keld.	Spiauter 416 pic.
dito Bessen 26 keld.	Touw 127 tros.
Kramerijen 33 kisten.	Tabak 20 kranjangs.
Koperwerk 105 coll.	Verwwaren 51 vaten.
Koralen echte 1 kist.	Vleesch en Spek 235 vaten.
Kaarsen 162 kisten.	Water seltzer 350 manden
Katoen. en woll. goed. 4897 coll.	Wapenen 129 kisten en 14 ps.
Kruid 571 vaten.	Wijnen div. 82 vat. 3417 kn.
Lood 84 blok.	IJzer 2025 boss. 5314 stav.
Lampen 12 coll.	IJzerwerk 217 coll.
Likeuren 123 kisten.	Zijde 2 kisten.
Meel 700 vaten.	Zeildoek 7 balen 189 coll.
Notenmuscaat 15 pic.	Zwavel 76 vaten.
Oliefantstanden 5 ps.	Zeep 500 kisten.

Restant Producten in 's Lands Pakhuizen te Pasoeroean, 24 Februarij 1858.

23,185,70 pic. Suiker.
42,364,79 pic. Koffij.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 23 tot en met den 25sten Febr. 1858.

AANVOER.

Van Nederland per Ned bark *Tollens*, gez. van Bosen, agt van Ommeren Rueb en co.

100 vs. kop. munt, 30 do zilv. do. *N. H. M.*
66 coll gouv. goederen. *Gouvernement.*
8 kn. diversen, 100 vs. boter, 1 kt. muzijk instrument, 10 do. koopmanschapp, 28 coll. kramerijen enz. 100 kn. wijn, 6 do. manufact. *Gumprich en Strauss.*
5 kn. kramerijen, 1 do, papeterien, 2 do. schilderij lijsten. *H. Feldkamp.*
100 keld. genever. *Engelhard en co.*
200 kn. wijn, 3 do. manufact. *C. Bahre en G. Kinder.*
3 kn. galanterien. *Oger en co.*
2 kn. diversen. *T. Crone van der Beek en co.*
200 ks. blik. *Jacometti en co.*
6 kn. modewaren. *Crossonnier.*
4 kn. manufact. *de Weerdt Ruyl en co.*
1 piano, 2 kn. zilverwerk, $175^{1}/_{2}$ led. leggers. *Agenten.*
1 kt. kramerijen. *van der Burg Vriesendorp en co.*
9 kn. koopmanschapp., 5 do. manufact, 2 bn. do, 4 do. likeur, 415 vs. boter, 30 kn. wijn, 20 md. do, 100 do. bier, 1 rijtuig, 100 roll. zeildoek, 3 kn. diversen, 12 do. rhijnwijn, 1 do. boeken, 3 do. snuif. *Order.*

Van Amsterdam per Ned. bark *Boephandel*, gez. de Boer, agt. B. Kopersmit en co.

4 coll. provisien. *G. Suermondt en co.*
14 coll. provisien. *J. Cesard en co.*
9 kn. wijn. *Specht Gryp.*
8 kn. wijn. *Buys.*
45 bn. manufact, 43 coll. provisien en dranken, 150 md. min. water, 186 kn. bier, 1 do. meubelen, 7 coll. proviand, 13 do. dranken, 2 kn. vruchten, 21 coll. provisien, 3 do. brandkast, geweren en modewaren, 42 do. diversen, 8 kn. wijn, 50 keld. genever, 80/m. steenen. *Order.*
19 coll. manufact. *C. Bahre en G. Kinder.*
6 bn zakken. *Pitcairn Syme en co.*
50 vs. boter, 140 kazen. *Gezagvoerder.*

Van Liverpool per Ned. schip *Willem Kroonprins der Nederlanden*, gez. E. Zetteler, agt. Metzendorff Wilmans en co.

2 rijtuigen, 32 coll. glaswerk, 28 do. manufact. 1500 ks. zeep. *Gumprich en Strauss.*
2 coll. meubelen, 38 do. manufact. *Adam en co.*
8 coll. manufact. *Engelhard en co.*
147 coll. manufact, 9 kn. do, 10 bn. do. *Borneo Company. Limited*
82 bund. ijzer, 7807 stav. do, 240 boss. do, 25 coll kramerijen, 34 ps suiker pannen, 6 metalen platen, 9 coll. glaswerk, 615 coll. manufact. *Pitcairn Syme en co.*
142 coll. manufact. *Burt Myrtle en co.*
19 coll. kramerijen. *Tolken Vogel en co.*
4004 ks. zeep, 31 coll. manufact. *Morgan Melbourn en co.*
8 coll. manufact. *Maclaine Watson en co.*
6 coll. manufact. *E. Moormann en co.*
5 coll. manufact. *Andreas en co.*
2 vn. ijzerwerk *van Slooten Morgen en co.*
55 coll. manufact. *Agenten.*
50 coll. manufact. *Pandel en Stiehaus.*
500 bund. ijzer, 198 coll. manufact *Martin Dyce en co.*
152 coll. manufact. *C. Bahre en G. Kinder.*
6 coll. ijzerwerk. *Hunter Houghton en co.*
1 partij steenkolen. *W. Cores de Vries.*
7000 ks. zeep, 7 do ijzerwerk, 127 do. aardewerk, 136 do. manufact. *Tolson Hunt en co.*
5 coll. manufact. *Kingdom.*
20 kn. blad koper. . . . .
147 coll. manufact. *Order.*
1 kt. ink. 1 fontein. *de Codrica.*

Uit zee terug per Ned. schip *Johanna Maria*, gez Overgaauw, agt. van Ommeren Rueb en co.

500 pic. tin, $200^{25}/_{100}$ do. thee, 4160 en $4573^{62}/_{100}$ do. suiker, 107 do. dammer, 2420 ps. buffelhuiden, 1177 do. koehuiden, $25/_{1}$ legg. arak, 1 kt. arrowroot, 4 do. diversen, 1 koker tijgervellen, 120 pic. rotting, $9385^{1}/_{100}$ do. kurkema.

Van Amsterdam per Ned. schip *Mentor*, gez. Duinker, agt. E. Moormann en co.

30 vs zilv. munt. *N. H. M.*
6 kn. katoen, 200 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
108 coll. manufact. *Agenten.*
5 coll. manufact. *C. Bahre en G. Kinder.*
7 coll. manufact. *Busing Schröder en co.*
4 coll. manufact. *Tolson Hunt en co.*
50 legg. arak. *Dümmler en co.*
43 led. leggers *J. Cesard en co.*
12 led. leggers, 16 vs. boter, 4 kn. wijn, 3 md min. water, 3 do. bier, 3 kn. provisien, 6 ps. hammen, 1 md. inh. 8 vaatjes 2 kn. kramerijen. *Order.*

Van Singapore per N. I. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. E. Lewis, agt. Maclaine Watson en co.

91 kn. opium. *Gouvernement.*
2 bn. manufact, 68 ks. zeep, 3 do. was. *Joakim.*
1 kt. manufact. *Pitcairn Syme en co.*
1 kt. manufact. *Said Aloewie Satrie.*
4 bn. manufact. *Martin Dyce en co.*
8 coll. manufact. enz. *Seck Alie Rachman.*
4 kn. manufact. enz. *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. specie. *C. Bahre en G. Kinder.*
4 md. was. *Koe Mehay.*
60 ks. thee, 16 coll. Chin. goederen. *Lim Hoa.*

Van Samarang per Ned. schip *Kosmopoliet*, gez. Bouten, agt. B. Kopersmit en co.

400 pic. rotting, $4628^{69}/_{100}$ $814^{64}/_{100}$ en $1036^{79}/_{100}$ do. suiker, 6081 do. koffij. *Lading voor Nederland.*

Van Soerabaija en Samarang per Ned. stoomb. *Palembang*, gez. Roseboom, agt. W. Cores de Vries.

1 kt. pendules. *L. Platon.*
1 kt. schilderijen. *C. Bahre en G. Kinder.*
1 kt. mineralen. *Dauverth.*
1 pak papier. *Waanders.*
2 kn. chitzen, 21/m. sigaren, 50 coll. was. *Tan Siongbo.*
$52^{15}/_{20}$ corg. kains. *Martin Dyce en co.*
2 vn. bier. *Morgan Melbourn en co.*
3 kn. hoofddoeken. *Said Abd. Fatrie.*
2 kn. doeken. *Seck Abd. Koeloeb.*
1 kt. sarongs. *Seck Said bin Abd. Atamimie.*
2 kn doeken. *Seck Abdulla.*
$30^{5}/_{20}$ corg. hoofddoeken, $15^{10}/_{20}$ do. soga doeken, $5^{5}/_{20}$ do. slendangs. 3 kn. regalen, 1 doos do, 1 pak portretten. $4^{1}/_{2}$ corg. kleedjes. *Order.*
1 coll. regaal. *Schimmelpenninck en co.*
1 kt. regen jassen, 1 do. doeken, 1 do. verl. doek. *Gumprich en Strauss.*
2 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

Van Australie per Eng. schip *Emely Jane*, gez. Copelstone, agt Hunter Houghton en co.

108 tonn. steenkolen, 20 vn. meel, 41 do. vleesch. *Agenten.*

Van Australie per Eng. schip *Clipper*, gez. Matson, agt. Hunter Houghton en co.

20 vn. meel, *Agenten.*

Van Amsterdam per Ned. schip *Zeevaart*, gez. Biesthorst, agt. Haager en Schuurman.

2 kn. manufact. *Pandel en Stiehaus.*
60 kn. kaarsen, 60 vn. bier. *J. Cesard en co.*
6 bn. zakken. *Dümmler en co.*
22 kn. provisien. *de Weerdt Ruyl en co.*
20 bn. zakken, 4 vn. hagel, 57 coll. provisien. *Engelhard en co.*
26 coll. provisien, 200 ks. kaas, 100 vn. bier. *Schimmelpenninck en co.*
164 coll. provisien, 25 vn. bier. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
100 kn. blik. *Agenten.*
3 provisien, 112 vn. bier. *van der Meulen en co.*
100 vn. bier, 193 coll. provisien. *B. van Leeuwen en co.*
110 md. bier. *E. Moormann en co.*
6 coll. manufact *T. Crone van der Beek en co.*
137 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
82 bn. zakken, 100 vn. kop. munt, 30 do. zilv. do. *N. H. M.*
11 coll. diversen, 5 do. porcelein, 12 kn. ansjovis. *Order.*

Voor Samarang,

50/m. ps. steenen, 3 kn. koopmanschapp, 1 do. diversen, 20 ps. hammen, 100 ks. blik, 54 do. bier, 109 vn. do. 65 ks. bitter, coll. koopmanschapp., 12 bn. zakken.

Voor Soerabaija.

4 kn. provisien, 37 kn. manufact, 3 do. kramerijen, 2 md vruchten op brandy, 1 kt. speelgoed, 236 coll. koopmanschapp., 10/m. steenen, 46600 pd. coaks.

UITVOER.

Naar Nederland per Ned. schip *Henriette Geertruida*, gez. de Boer, agt. Jacometti en co.

100 pic. rotting, 5213 do. rijst, 50 do. gomdammer, 285 do. rotting. *de Weerdt Ruyl en co.*
$70/_{1}$ legg. arak. *B. Kopersmit en co.*
2 kn. Jap kabinetten, 1 do. diversen. *van der Meulen en co.*
1 kt. Jap. sabels, 1 do. vasen, 1 do. zijde, $4/_{4}$ do. thee. *John Pryce en co.*
10/m. man. sigaren. uit entrep. *L. Platon.*
2 pic. foelie, $286^{1}/_{2}$ ps. koehuiden, 2 kn. diversen. *Dümmler en co.*
12 kn. sago, 4 vn. bier. uit entrep. *Agenten.*
4 vn. vleesch. uit entrep. *Reynst en Vinju.*

Naar Singapore per Sard. bark *Calypso*, gez. Carapa, agt. Busing Schröder en co.

640 keld. genever, 7 pic. hout, 3 kn. snuif, 15 pic. k[...] 1 kt. specerij olie. uit entrep. *Joakim.*
5 legg. arak. *John Pryce en co.*
2 kn. manufact. uit entrep. *Agenten.*
200 pic. rotting. *Said Aloewie Atas.*
907 pic. rotting. *Borneo Company Limited.*

Naar Banca per N. I. bark *Lachmadie*, gez. Sech Achmat bin Sediek Jamanie.

4500 pic. rijst, 100 do. olie. *John Pryce en co.*

Naar Lima per Fr. schip *Manuel*, gez. Rongia, agt. C. Bahre en G. Kinder.

105 pic. rotting, 4549 do. rijst, 25 do. koffij, 193 pd. indi[...] *Agenten.*

Naar Boston via Singapore per Amerik. schip *B. R. Torbes*, gez. Ballard, agt. Paine Stricker en co.

6 bn. manufact, 40 kn. do, 650 vn. meel, 17/m. met[...] steenen, 4 wagens, 1510 blokk. lood. *Aan boord gebleven [...] van Amerika.*
10 keld. genever. uit entrep. *Agenten.*

Naar China per N. I. bark *Generaal Michiels*, gez. de Wilde, agt. Haager en Schuurman.

4 pakk. touwwerk, 1 vt. meel, 1 do. spek, 1 kruik. [...] 250 pic. rotting. *Agenten.*
1 orgel. *Gezagvoerder.*
4 kn. provisien, 2 do. parfumerien, 32 do. wijn, 5 tur[...] cognac, 13 ks. do. uit entrep. *Casselette en co.*
7470 pic. rijst. *Koe Kongtjay.*

Naar Boengies per praauw Djoeloeng Djoeloeng gez. Maka.

18 kn. rood garen. uit entrep. *C. Bahre en G. Kinder.*
18 bn. manufact. uit entrep. *Tolson Hunt en co.*
3 kn. ongebl. katoen, 150 corg. batik doeken, 8 do. [...] katoen, 79 riem papier. *Gezagvoerder.*
2 kn. doeken, 4 do. gedr. katoen, 2 do. wit do. *Martin [...] en co.*
40 ks. blik. *Wasch.*

Naar Samarang en Bandjermassing per N. I. bark *Elmachboelie*, gez. Hadjie Moh. Said bin Hadjie Abdul Rachman.

200 pic. verfhout, 600 ps. sp. matten. *Aan boord gebleven [...] van Singapore.*
675 pic. ijzer, 175 kn. wijn, 30 vn. do, 1 do. flanel, 1[...] parasols, 1 do. kramerijen, 200 tobb. staal. *E. Moorm[ann] en co.*
25 ks. tjintjauw. *Joseph.*
50 vn bier, 25 ps. karaffen, 3 kn. kramerijen, 68 vn. zwa[...] 5 kn. do, $1/_{1}$ en $2/_{2}$ pijp. timmerif wijn, $4/_{4}$ do. portw[...] *Metzendorff Wilmans en co.*
2 kn. wijn, 2 vs. boter, 1 kt. provisien. *van der Meulen en [co.]*
1 kt. lavender, 1 do. gedr. vruchten, 3 do. provisien, 1 keukengereedschapp., 1 keld. genever, 1 doz. cognac, 1 slaolie, 2 do. azijn, 1 kt. gember, 2 do. likeuren, 6 boter, 1 doz. wijn. *Casselette en co.*
4 kn. diversen. *van Haren Noman en Kolff.*
3 ks. zuren, 1 do. provisien. *van Riet en ter Gouw.*
1 kt. regaal. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
2 ka. manufact. uit entrep. *Borneo Company Limited.*
1 kt. fluweel. uit entrep. *Dümmler en co.*
1 kt. gelakt leder. *Busing Schröder en co.*
1 coll. pleetwerk, 3 do. ijzerwerk, 21 kn. gedr. katoen, 1 do. wit do. *Tolson Hunt en co.*
270 pic. rijst, 100 kn. thee, 4 do. zijden stoffen. *Koe Kongtj[ay]*

Voor Bandjermassing.

35 kn. ongebl. katoen, 5 do. mignonetten, 1 do. liminis[...] do. chitzen, 3 do. meubelchits, 5 do. kain pandjang, 1 [...] monsters. *N. H. M.*
70 krandj. aardewerk, 5 do. kajoe poetie olie, 4 kn. chitz[...] *Moh. Yasin bin Hadjie Saoedien.*

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA.

van den 27sten Februarij t/m. den 2 Maart 1858.

Met de Ned. Ind. schoener *Almas*, gezagvoerder *Lim Anjo[...]* den heer *Klerks*, van *Muntok*.
Met de Ned. bark *Whampoa*, kapt. *D. v. d. Hoff*, de he[er] *Smith* en fam. van *Rotterdam*.
Met de Ned. Ind. schoener *Tello*, gezagv. *Lie Tjey*, de he[er] *G. G. Peeters* en twee kinderen van *Benkoelen*.
Met het Ned. Ind. stooms. *Makassar*, kap. *F. H. Schmi[dt]* de hh. *Bögel*, *Versteegh*, *Doctorzee*, *Koolman* en fam, off. v. ge[...] 2e kl. *Moens*, 2e luit. der inf. *Van Leeuwen* en *Van der [...]* Mevrouwen *Freissen* en fam., *Veckens* en fam., Mejufvr. *C[...]* Z. M. troepen, bannelingen en 12 matrozen voor Z. M. Ze[e]dienst, van *Soerabaija* en *Samarang*.

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA.

van den 27sten Februarij tot en met den 2den Maart 18[58]

Met de Ned. bark *Zeenimph*, kapt. *E. Orri*, de heer[en] *W. S. Cramer* en *W. van Zijp* naar *Soerabaija*.
Met het Ned. schip *Doctrina et Amicitia*, kap. *P. Haag[...]* de hh. *D. C. Ament* en fam. *M. van Geuns Jr.*, *F. E. Gonsal[...]* *W. Holle* en zes Inlanders naar *Cheribon*.

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP, TE BATAVIA.